Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu.
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergr*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinĕtate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 103.—Anulŭ LII. **Brașovŭ, Duminecă 7 (19) Maiu** **1889.**

Brașovŭ, 6/18 Maiu

De câte orĭ e vorba de-o întreprindere românéscă; de câte-orĭ se cere ca totŭ insulŭ dintre noi sĕ devedéscă unŭ viu interesŭ pentru vr'o lucrare, ce împreună suntemŭ chiămațĭ, ca frațĭ de același sânge, a-o sĕvĕrși cu scopŭ de a îngriji, de trebile nóstre naționale, de cultura și de înaintarea poporului nostru în tóte privințele; de câte-orĭ se pretinde ca sĕ dămŭ unŭ semnŭ de viață și de frăție adevĕrată între noi la diferite ocasiunĭ prin întrunirĭ, sĕrbărĭ ș. a.: de atâtea orĭ audimŭ pe ómenii noștri văitându-se, că suntemŭ apĕsațĭ și împovĕrațĭ de totŭ feliulŭ de sarcinĭ, care de care mai grea, din care causă cei mai mulțĭ dintre noi n'ar mai puté nutri acelŭ interesŭ viu, ce se aștéptă, pentru întreprinderile și întrunirile nóstre românescĭ, căcĭ suntŭ prea năcăjițĭ.

Ba unii mergŭ așa departe a susține, că și neajunsurile, ce se ivescŭ în viața nóstră națională, din causa neînțelegerilorŭ și a lipsei de unire și armoniă în sînulŭ nostru, avemŭ sĕ le datorimŭ totŭ numai împrejurărilorŭ grele și apĕsătóre, în carĭ trăimŭ cu toții.

Adevĕratŭ că nu ușorŭ póte trăi omulŭ, când se vede asupritŭ din tóte părțile și când are sĕ se lupte cu lipsurĭ și năcazurĭ de totŭ feliulŭ. Și firea lucrului aduce cu sine, ca unŭ asemenea omŭ sĕ-șĭ perdă multŭ din vioiciunea și veselia lui și sĕ se retragă de lume, de petrecerĭ sgomotóse și costisitóre, vedĕndu-șĭ mai multŭ numai de năcazurile lui.

Dér ce vedemŭ că se întâmplă fórte adeseorĭ la noi Românii? Tocmai aceia dintre noi, carĭ se vaetă mai tare de „vremurile grele“ și de „sĕrăciă“, când le ḑicĭ sĕ ia și ei parte la vr'o lucrare românéscă de interesŭ comunŭ, sĕu la vr'o întrunire românéscă, suntŭ cei dintêi la fața locului când e vorba de câte unŭ „mititelŭ“ jocŭ de cărțĭ, de câte o întâlnire pe la birturĭ între pahare și de alte multe petrecerĭ, serate, balurĭ ș. a. care de care mai nepotrivite cu „vremurile grele“ și cu „sĕrăcia.“

Ce-i dreptŭ multe din aceste petrecerĭ au scopulŭ lorŭ folositorŭ, unele sĕ te mai recreeze după îndelungată muncă, altele sĕ-țĭ dea prilejŭ de întâlnire, altele sĕ sporéscă câte unŭ fondŭ de ajutorare și așa mai departe. Dér ce scopŭ póte sĕ aibă și cum se potrivesce cu vremurile grele și cu sĕrăcia joculŭ de cărțĭ, și prădarea timpului scumpŭ și a banilorŭ prin birturĭ și cârciume?

Și totuși, vrĕndŭ sĕ fimŭ dreptĭ, vomŭ trebuì cu durere sĕ mărturisimŭ că bóla acestorŭ ruinătóre petrecerĭ se lățesce totŭ mai mult între noi și că amŭ ajunsŭ, ca décă vremŭ sĕ ținemŭ câte o sfătuire pentru vr'o trébă românéscă, care pe toțĭ trebue sĕ ne intereseze, suntemŭ nevoițĭ sĕ aducem pe ómenĭ de prin birturĭ, cafenele ș. a. Și sĕ vedĭ apoi pe omulŭ nostru, care mereu se vaită de sĕrăcia și de vremurĭ grele, cu ce greu se desparte de paharulŭ sĕu, de cafeluța sa, de taculŭ de biliardŭ și de asulŭ de tobă și de ghindă!

De ar ofta totŭ astfelŭ și birtașii și cafegiii și marcherii dela biliardŭ și dela joculŭ de cărțĭ, că tóte silințele lorŭ de-a atrage mușterii suntŭ zadarnice! De ar ofta măcarŭ în ḑilele, când interesulŭ de esistență și datoriile sfinte naționale pretindŭ ca toțĭ acești „necăjițĭ“ sĕ se adune pentru a servĕrși lucrurĭ bune, folositóre tuturorŭ dintre noi!

Repetămŭ, că în adevĕrŭ în grele și apĕsătóre vremurĭ trăimŭ. Dér óre nu pretinde firea lucrului ca tocmai când suntemŭ mai nĕcăjițĭ, mai prigonițĭ de sórte și mai amărîțĭ, sĕ cĕutămŭ a ne sfătuĭ împreună asupra mijlócelorŭ de îmbunĕtățire și de ușurare a stării nóstre?

Nu vremurile grele, nu sĕrăcia este dér causa nepăsării nóstre și a slăbiciunilorŭ, carĭ ne facŭ sĕ ne desbinămŭ, când trebue sĕ fimŭ mai solidarĭ ca orĭ și când, ci numai și numai pĕcatele și ticăloșia proprià.

Nicĭ celŭ mai despoticŭ guvernŭ nu ne póte aduce atâta rĕu, câtŭ ne aducŭ slăbiciunile și pĕcătósele nóstre deprinderĭ.

Dările suntŭ de totŭ apĕsătóre, dér sĕrăcia nóstră amŭ duce-o multŭ mai ușorŭ décă în unire și bună înțelegere amŭ lucra în contra ei stĕrpindŭ tóte deprinderile rele și vițiurile dintre noi, cum suntŭ trândăvia, joculŭ de cărțĭ, bețiа ș. a.

Ne aducemŭ aminte aicĭ de cuvintele renumitului învĕțatŭ și erou alŭ libertății nordŭ-americane Beniamin Franklin, care într'o scriere a sa pentru poporŭ a ḑisŭ:

„Dările suntŭ în adevĕrŭ o povară apĕsătóre; dér décă n'amŭ avé sĕ plătimŭ decâtŭ numai dările cătră stăpânire, curĕndŭ ne-am scăpa de ele. Dér suntŭ alte multe dărĭ carĭ ne apasă mai greu: *trândăvia* de pildă ne ia de două orĭ mai multŭ decâtŭ stăpânirea; *deșertăciunea și închipuirea* de treĭ orĭ mai multŭ, ér *prostia* nóstră de patru orĭ mai multŭ; și aceste dărĭ nicĭ unŭ perceptoratŭ nu ni le póte scădé orĭ ierta!“

Revista politică.

Din năuntru. Se pare, că ministrii ungurescĭ nu se pré înțelegŭ unii cu alții. Suntŭ deosebirĭ de păr erĭ între ei în privința multorŭ cestiunĭ, precum au accentuatŭ chiar foile guvernamentale. Așa de pildă în privința reformei administrațiunei și unii și alții voescŭ, nu-i vorbă, acéstă reformă, nu atâtŭ pentru îmbunătățirea administrației celei rele, câtŭ mai multŭ în interesulŭ maghiarisării; dér noulŭ ministru de justiție Szilagyi stăruesce pentru a se da administrația pe mâna statului, orĭ mai bine ḑisŭ pe mâna guvernului, nimicindu-se astfelŭ și puțina autonomiă municipală câtă mai e. Numai fiindŭ astfelŭ administrația, ḑice Szilagy, se póte lăți cultura și limba ungurescă cu spiritulŭ naționalŭ ungurescŭ. Nu'i vorbă, n'are gustŭ rĕu ministrulŭ, când vrea sĕ facă numai lume ungurescă, numai câtŭ sĕ'șĭ puie pofta 'n cuiu. Câtu'i hăulŭ din Românĭ nu va face elŭ Ungurĭ.

O altă neînțelegere între ministri este din pricina unui proiectŭ alŭ ministrului Csaky, de a înființa unŭ institutŭ, ca celŭ teresianŭ din Viena, în care sĕ se créscă tinerimea aristocrată, fii de boerŭ, și care sĕ se numéscă „Rudolfinŭ.“ Chiar partida guvernului s'a sculatŭ în contra proiectului, fiindcă Csaky voesce sĕ'i dea caracterŭ confesionalŭ catolicŭ și sĕ'lŭ întrețină din fondulŭ de studii. Csaky a spusŭ că'șĭ dă demisia din cabinetŭ, décă i-se va respinge proiectulŭ. Acum se vorbesce că ministrulŭ va rĕmâne în cabinetŭ, deórece partida guvernului va primi o moțiune mijlocitóre propusă de Tisza, cu care se va învoi și ministrulŭ. Vomŭ vedé ce ma mai fi. Destulŭ că d-lŭ Tisza n'a pré nimerit'o cu cârpăcéla cabinetului.

In cursulŭ desbăterii speciale asupra bugetului, s'a combătutŭ administrația ca fiindŭ fórte rea, s'a vorbitŭ de abusurile dela alegerĭ, de volniciile și brutalitățile ișpanilorŭ, ca cei dela Bistrița-Năsăudŭ și Târnava-mare, de influința cea mică, orĭ mai bine ḑisŭ de neinfluința guvernului ungurescŭ în politica din afară a monarchiei. „Ungurulŭ acela — ḑise deputatulŭ Dionisiu Pazmandy — care vrea sĕ călĕtorescă la Belgradŭ orĭ la Bucurescĭ, face bine sĕ 'șĭ nege naționalitatea, fiindcă acésta îi pricinuesce acolo numai neajunsurĭ. La esposiția din Parisŭ e representată, deși nu ofi-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Rĕsplata târḑiă.

Schiță, de F. L.

Pela mijloculŭ sutei a 16 a murĭ în Roma marchisulŭ Enea Obizzi, unulŭ din cei mai cu vedă patricii ai cetății eterne, lăsândŭ în urma sa bogății neprețuite, o vĕduvă tînĕră și unŭ fiu de patru anĭ cu numele Fernando.

Marchisa Lucreția Obizzi, de némŭ din nobila familiă Degli Ottologi din Padua, își plânse soțulŭ unŭ anŭ întregŭ în jalea cea mai adéncă și retrasă cu totulŭ de lumea din afară; numai după trecerea anului de jale se arătă érășĭ în mijloculŭ societății alese, înaintea căreia trecea de cea dintâiu frumsețĕ strălucitóre. Tînĕră, bogată, plăcută, numai decâtŭ fù încunjurată de pețitorĭ, carĭ sperau la mâna, la inima, în unele casurĭ și la banii ei. Ea însĕ nu voi sĕ scie de altă căsĕtoriă. Sĕ hotărî, ca până la mórte sĕ păstreze credință neschimbată iubitului ei soțŭ.

Dintre toțĭ pețitorii, celŭ mai pătimașŭ era contele Lorenzo da Prati, unŭ tînĕrŭ și frumosŭ cavalerŭ, cunoscutŭ mai multŭ pentru nebuniile lui estravagante, decâtŭ pentru óre carĭ însușirĭ frumóse, spirituale și de inimă. Despre elŭ se dicea, și póte cu dreptŭ cuvântŭ, că este unŭ perde-véră, la nicĭ unŭ casŭ nu de cei carĭ une-orĭ potŭ plăcé dómnelorŭ din cercurĭ alese.

Densulŭ se trăgea dintr'o familiă nobilă, era înrudită cu diregĕtorĭ înalțĭ, în alŭ căror sprijinŭ se putea încrede în certurile și procesele sale, de carĭ era strîmtoratŭ fórte desŭ, încâtŭ nu arareorĭ, pentru o nebuniă, sĕ nu ḑicemŭ crimă, pentru care alții arŭ fi înghițitŭ la golŭ prin temnițe, elŭ scăpa fără pedépsă.

Când frumósa marchisă respinse cererea lui cutezată, cu hotărîre, cavalerulŭ, furiosŭ și iute la mâniă, se irită până la nebuniă. Rudeniile lui încercară sĕ'lŭ depărteze din cetate, pentru-că se temeau de vre-o faptă neprecugetată din partea lui. Elŭ se și depărtă pe câtva timpŭ, dér se reîntórse și stete ascunsŭ, până când aflà, că marchisa petrece la o moșiă a ei, nu departe de Roma.

Plecă decĭ numai decâtŭ la țéră și se informă de tóte împrejurările. Orientatŭ în tóte, într'una din ḑile, dup'amédĭ, sărĭ preste zidulŭ grădinei și se ascunse în dosulŭ unorŭ arborĭ, departe de vila, în care locuia marchisa, fără a fi zăritŭ de cineva.

Va fi pânditŭ cam o óră și jumĕtate, când étă că marchisa, însoțită numai de micuțulŭ ei copilașŭ, iese la plimbare prin grădină... Ajungĕndŭ la loculŭ, unde pândea contele ca unŭ banditŭ, acesta deodată îi sare înainte și-o agrăesce în chipulŭ următorŭ:

„Prea stimată dómnă, hotărîrea d-tale, de a nu mĕ lua de soțŭ, este ea o hotărîre de totŭ seriósă?“

„Da“, rĕspunse cu rĕcélă marchisa spăimântată.

„Nu-mĭ dațĭ nicĭ umbră de speranță?“

„Nu!“

„Acesta vĕ e cuvĕntulŭ din urmă?“

„Da!“

„Sunteți fórte aspră, marchisă!“

„Cine te-a lăsatŭ în grădină?“

„Nimenĭ. Am săritŭ peste zidŭ.“

„Ticălosule! Cară-te îndată de aicĭ!“

„Nicĭ decum nu mĕ ducŭ.“

„Atuncĭ mĕ voi depărta eu de aicĭ.“

„Signora! Nu vețĭ merge, de-așŭ sci că vĕ oprescŭ cu puterea!“

„Ajutorŭ! ajutorŭ!... alérgă Fernando! chémă servitorii, dragulŭ mamei!“

Dér micuțulŭ nu fugi, ci se prinse cu amêndouĕ mânuțele de haina mamei sale, și de frică începŭ a țipa câtŭ îi lua gura.“

Lorenzo, iute ca fulgerulŭ scóte de sub haină unŭ lungŭ pumnalŭ sclipiciosŭ.

„Fiind-că nu mĕ iubescĭ, mĕ voiu ucide aicĭ înaintea ochilorŭ tĕi!“ ḑise elŭ. „Da, la piciórele tale vreu sĕ morŭ. Acésta îmĭ va fi rĕsbunarea!“

Marchisa stĕtŭ unŭ minutŭ ca înmărmurită, își veni însĕ numai decâtŭ în orĭ și ḑise cu órecare bătaiă de jocŭ:

„Nu-țĭ permitŭ sĕ facĭ astfelŭ de nebunii, aicĭ pe moșia mea. Décă totușĭ îțĭ face deosebită plăcere sĕ te omorĭ, cautățĭ altŭ locŭ. La momentŭ sĕte depărtezĭ de aicĭ!“

„A! signora, nu-mĭ aprindețĭ mânia!“

„Ei bine, eștĭ cunoscutŭ în Roma întrégă ca omŭ blăstămatŭ... cum gândescĭ ca sĕ-țĭ dau mâna?

cială, numai Austria. Cum să se ridice vaḍa Ungariei acolo, unde nu e representată? In ce privesce tractarea Ungurilorŭ la Bucurescĭ, vomŭ dovedi într'unŭ numĕrŭ viitorŭ, cu date unguresci, că suntŭ mai omenesce trataţĭ, ca noi Românii aci, în pămêntulŭ nostru.

S'a vorbitŭ şi de posiţia Ardêlului de mai nainte şi de posiţia de aḍĭ. Ce deosebire! Etă ce ḍise deputatulŭ Blasiu Orban: „Ministru-preşedinte orĭ n'are ideă de istoriă orĭ o întortochéză cu intenţiune. Ardêlulŭ avea mai nainte trimişii (solii) sĕi pe la tote curţile şi curtea ardelénă era loculŭ de adunare alŭ învĕţaţilorŭ şi notabilităţilorŭ din streinătate. Faţă cu starea din trecutŭ, cea de aḍĭ e ruşinósă. In Orientŭ află Chinezii mai multŭ scutŭ din partea ambasadei nóstre, decâtŭ noi Ungurii“.

Deputatulŭ Daniel Iranyi vorbi şi elŭ de influinţa Ungariei în afară. „Pe edificiile diplomaţilorŭ austro-ungarĭ în streinătate numai stêgulŭ negru-galbenŭ şi vulturulŭ duplu se vede, ér tricolorulŭ ungurescŭ şi insemnele unguresci nicăirea nu se vĕdŭ. Chiar aci în ţéră oficerii armatei comune se numescŭ încă totŭ „K. K.“ în locŭ de K. şi K.“

Astfelŭ mergŭ desbaterile, arătându-se nenumĕrate rele de-ale sistemului de guvernare de aḍĭ, dér nimenĭ nu cere şi nu propune adevĕratele mijlóce de îndreptare. Nu sĕ ridice vaḍa statului este grija guvernului şi a şoviniştilorŭ, ci sĕ prigonéscă şi sĕ persecute naţionalităţile. Credŭ ei că astfelŭ vorŭ ridica vaḍa statului şi-lŭ vorŭ întări, când trăescŭ în duşmăniă cu maioritatea cea mare a poporaţiunii statului? Amarŭ se înşélă.

Din afară. Intêlnirile monarchilorŭ începŭ. La 21 Maiu n. *Regele Humbert alŭ Italiei* va sosi *în Berlinŭ*, ca sĕ întórcă visita ce împĕratulŭ Germaniei i-a făcut'o în anulŭ trecutŭ. Germanii îşĭ dau tóte silinţele sĕ pregătéscă o primire câtŭ se póte de strălucită óspelui împĕratului şi aliatului lorŭ.

Ce privesce *raporturile dintre cele trei puterĭ aliate*, se pare că nu suntŭ tocmai scutite de neînţelegerĭ. Acésta au accentuat'o şi foile rusescĭ. Congresulŭ catolicŭ ce s'a ţinutŭ în Viena şi care s'a pronunţatŭ pentru restabilirea puterii lumescĭ a Papei, prin urmare în contra unităţii Italiei, a produsŭ mare amărîciune în poporulŭ italianŭ, care a începutŭ a ameninţa cu irredentismulŭ pentru Triestu şi Fiume. Foile vieneze facŭ totŭ posibilulŭ, ca sĕ aplaneze lucrurile, numai foile clericale, ca „Vaterland“, dicŭ că ameninţările Italienilorŭ nu vorŭ modifica ideile şi purtarea catolicilorŭ austriacĭ. Foile germane încă şi-au arătatŭ órecum nemulţămirea pentru acestŭ incidentŭ, care ar pute turbura raporturile dintre aliaţĭ. Negreşitŭ că întêlnirea monarchilorŭ în Berlinŭ, şi e probabilŭ că şi o întêlnire a ministrului italianŭ Crispi cu ministrulŭ nostru de esterne Kalnoky vorŭ înlătura micile neînţelegerĭ dintre guverne, dér cu greu şi amărîciunea din poporulŭ italianŭ. In acéstă afacere s'a şi adresatŭ ministrului preşedinte austriacŭ Taaffe o interpelare. Ministrulŭ a rĕspunsŭ, că fiindŭ o adunare privată, în care óspeţii invitaţĭ şi-au esprimatŭ pĕrerile, guvernulŭ nu putea ingera. Enunţările adunărei nu potŭ influinţa asupra politicei monarchiei şi ministrulŭ de esterne a arătatŭ de repeţite orĭ la loculŭ competentŭ, că raporturile cu Italia suntŭ afară de orĭce îndoială amicale.

In Roma s'a ţinutŭ unŭ *congresŭ alŭ păcii*. Unŭ diaristŭ olandesŭ a propusŭ sĕ vestéscă congresulŭ pe Papa ca celŭ mai bunŭ arbitru între state, ér Regele Italiei sĕ fiă în Roma numai unŭ administratorŭ alŭ Papei. Acéstă straniă propunere a fostŭ unanimŭ respinsă de ceilalţĭ membrii ai congresului. Din contră congresulŭ se declară pentru unŭ tribunalŭ internaţionalŭ de arbitri, care sĕ fiă formatŭ din representanţĭ de-ai tuturorŭ statelorŭ, şi tóte tractatele dintre state sĕ fiă provĕḍute cu clausula tribunalului de arbitri; totodată s'a recunoscutŭ ca necesară şi o eventuală interventiune armată pentru esecutarea unei sentinţe a tribunalului de arbitri, deórece naţiunile arŭ ave sĕ chezăşuéscă cu onórea lorŭ pentru esecutarea sentinţelorŭ tribunalului de arbitri. Cestiunea neutralisării Alsaţiei-Lotaringiei şi regularea cestiunei balcanice s'a amânatŭ pentru congresulŭ viitorŭ.

Fóia liberală „Srpska Nezavisnost“ din Belgradŭ atacă pe guvernulŭ bulgarŭ din causa unui articulŭ apărutŭ în fóia bulgară „Svoboda“, care vorbindŭ despre *situaţiunea Serbiei* şi despre afacerea exmetropolitului Michailŭ, pe care Sêrbii se pregătescŭ a-lŭ primi cu mare pompă, numesce pe Serbia: turburătórea păcii la Balcanĭ şi ḍice, că ocuparea ei de către Austro-Ungaria e singurulŭ mijlocŭ pentru susţinerea păcii. „Nazavisnost“ rĕspunde la acestea: „De când prinţulŭ de Coburg e în Bulgaria, se favoriséză în modŭ bătătorŭ la ochĭ interesele Austro-Ungariei prin ómenii bulgarĭ dela putere în paguba propriului principatŭ şi a slavismului, şi Serbia se ameninţă. Politica bulgară de aḍĭ aduce pe Serbia într'unŭ focŭ încrucişatŭ şi îi este totŭ aşa de periculósă Serbiei ca şi influinţarea ei de către monarchia vecină, care sprijinesce acea politică. Naţiunea bulgară făţăresce fraţilorŭ sĕi sêrbĭ amiciţia, în realitate însĕ se gândesce sĕ-i pérdă. Ruşii şi Sêrbii au trăitŭ sĕ aibă bogate esperienţe şi desamăgirĭ în privinţa iubirei frăţescĭ a Bulgarilorŭ.“ Fóia sêrbéscă provócă în fine pe guvernulŭ radicalŭ, sĕ'şĭ facă datoria în interesulŭ Serbiei, spre a fi de pază faţă cu Bulgaria.

SCIRILE ḌILEI.

Căsĕtoria prinţului Wilhelm de Hohenzollern. In ḍiua de 26 Iuniu se va celebra în Sigmaringen căsĕtoria principelui Wilhelm de Hehenzollern, fratele moştenitorului României. La acéstă serbare va lua parte şi împĕratulŭ Germaniei. Inainte însĕ de a merge la Sigmaringen, impĕratulŭ Germaniei se va duce la Stuttgart în ḍiua de 25, spre a face o inspecţiă militară.

* *
*

Căsĕtoria moştenitorului tronului românŭ. S'a scrisŭ multŭ în ḍilele din urmă despre viitórea căsĕtoriă a principelui Ferdinandŭ alŭ României. Dér versiunile dintâiu s'au desminţitŭ. Acum cetimŭ din nou în „*Epoca*“ următórele: „E vorba de o căsĕtoriă între A. S. Principele Ferdinandŭ de Hohenzollernŭ, moştenitorulŭ Tronului României, şi princesa Alice de Hessa. Acésta e numai unŭ proiectŭ şi nimicŭ nu e încă hotărîtŭ definitivŭ. A. S. Principele Ferdinandŭ se va întêlni cu princesa de Hessa în luna lui Iunie la Sigmaringen, cu ocasia sĕrbătorilorŭ ce se vorŭ da pentru nunta principelui Wilhelm de Hohenzollern. Numai după acéstă întrevedere se va hotărî ceva definitivŭ în privinţa căsĕtoriei principelui Ferdinandŭ. Una din surorile prinţesei de Hessa e măritată cu principele Henricŭ alu Prusiei, fratele Impĕratului Germaniei, şi cealaltă e măritată cu Marele duce Sergie alŭ Rusiei.

*
* *

3/15 Maiu. Mercurĭ séra s'au întrunitŭ mai mulţĭ Românĭ braşovenĭ în sala din casa de dare la semnŭ de sub Têmpa unde au serbatŭ împreună amintirea ḍilei de 3/15 Maiu 1848.

In Deşiu precum ni-se comunică, s'a serbatŭ în totă liniştea aniversarea ḍilei de 3/15 Maiu.

*
* *

Uneltirĭ de maghiarisare. Reuniunea generală a învĕţătorilorŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudu a ţinutŭ în ḍilele trecute o adunare plenară în sala casei comitatense din Bistriţa. Unŭ raportŭ despre decursulŭ adunărei publicatŭ în „Kolozsvar“ Nr. 112 e însoţitŭ de următórele cuvinte: „In adevĕrŭ, zelosii anteluptătorĭ ai educaţiunei poporale au şi meritatŭ, ca lupta lorŭ spirituală sĕ fiă cuprinsă într'unŭ cadru atâtŭ de frumosŭ, căcĭ a aştepta o desbatere atâtŭ de liniştită şi înălţată din partea învĕţătorilorŭ, ar fi fostŭ înainte cu vr'o doi anĭ o speranţă esagerată, mai alesŭ aci pe teritoriulŭ acestui comitatŭ, unde înainte de venirea fişpanului br. Desideriu Banffy cuvêntulŭ maghiarŭ aparţinea în categoria corbilorŭ albĭ; aci unde abia puteĭ găsi o şcólă cu limba de instrucţiune maghiară, amŭ vĕḍutŭ aḍĭ la unŭ locŭ 62 de învĕţătorĭ. Asta-i o eră cu totulŭ nouă, alŭ cărei conducĕtorŭ însufleţitŭ şi spiritŭ învietorŭ este inspectorulŭ r. şcolarŭ Dr. Iulius Havas, care póte fi mândru cu aderenţii şi şcolarii sĕi, pe carĭ şi aḍĭ i-a condusŭ neobositŭ la ţelŭ, ca sĕ grăbéscă cócerea fructelorŭ ostenelelorŭ lorŭ“.

Etă cum se scie insinua Dr. Iulius Havas *alias* Itzig Berger la stăpânii sĕi. Acum rĕmâne ca după o altă adunare „Kolozsvar“ sĕ ne spună, că cei 62 de învĕţătorĭ erau îmbrăcaţĭ cu atile, cu cuşme şi cu pintenĭ la cisme, orĭ în casulŭ celŭ mai rĕu cu ismene largĭ cu creţe ca pe pustele unguresci. Ce dicŭ cei 62 de învĕţătorĭ la astă batjocurire a lorŭ din partea inspectorului şcolarŭ ungurescŭ, ai cărui *aderenţĭ* şi *şcolarĭ* arŭ fi ei?

*
* *

Bilete pentru sesonulŭ de băi. Cu diua de 15 Maiu n. se dau bilete cu preţŭ redusŭ pentru sesonulŭ de băi la următórele staţiunĭ ale căilorŭ ferate ale statului către localităţile de băi ardelene: Basna (staţia Mediaşŭ), Borsecŭ (staţia Têrgu-Mureşului orĭ Odêrheiu-sĕcuescŭ), Vâlcele (staţia Feldióră), Homorodŭ (staţia Odêrheiu-sĕcuescŭ), Malnaşŭ (staţia Feldióră), Ocna Sibiiului, Zizinŭ (staţia Braşovŭ). Celelalte localităţĭ de băi, situate afară din Ardealŭ, către care se dau bilete pentru sesonulŭ de băi cu preţurĭ reduse, se potŭ vede pe placatele lipite în tóte staţiunile administraţiunilorŭ căilorŭ ferate interesate.

*
* *

3/15 Maiu în Bucurescĭ. Ḍiarele de dincolo ne spună, că în amintirea dilei de 3/15 Maiu societatea „Carpaţii“ din Bucurescĭ a datŭ unŭ banchetŭ în sala dela Raşca. Banchetulŭ a începutŭ intonândŭ musica militară „Deşteptă-te Române.“ Au fostŭ de faţă representanţii ḍiarelorŭ „Românulŭ“, „Naţionalulŭ“, „România“, „Naţiunea“, „Epoca“, „Lupta“ şi „Rĕsboiulŭ“. Banchetulŭ a fostŭ presidiatŭ de de d-lŭ Gheorge Sionŭ, care încă a luatŭ parte la adunarea dela Blaşiu în 1848. Au toastatŭ între alţii d-nii G. Sionŭ C. C. Dobrescu deputatŭ şi preşedinte alŭ societăţii „Carpaţii“, Palade deputatŭ, Valerianŭ ḍiaristŭ, Roco redactorŭ la „România“, Goga vicepreşedinte alŭ societăţii „Carpaţii“, Bibicescu redactorulŭ „Telegrafului Românŭ“, Nacu în numele societăţii „Tinerimea Română“,

---

„Mĕ iai şi în bătaiă de jocŭ, marchisă?

„Te despreţuescŭ!“

„Asta e prea multă batjocură pentr'unŭ conte da Prati, signoră! Da, vreu sĕ morŭ, dér mai ântâiu trebue sĕ morĭ tu, frumosule devolŭ împeliţatŭ. Morĭ împietrito, crudelo, care nu poţĭ fi înduplecată!“

Cu o săritură se apropia de ea şi-i înfipse pumnalulŭ adêncŭ în inimă.

„Fernando, dragulŭ mamei Fernando!“ striga marchisa... cădêndŭ josŭ şi îndată îşĭ dete sufletulŭ.

Ucigaşulŭ privi unŭ momentŭ cadavrulŭ frumósei femei, apoi pumnalulŭ plinŭ de sânge, cu care în urmă voi sĕ se străpungă şi elŭ. Dér abia i-atinse vêrfulŭ acestuia pielea şi îşĭ pierdŭ totŭ curajulŭ. Venise probabilŭ la convingerea, că sinuciderea n'ar fi unŭ lucru aşa plăcutŭ, precum şi-a închipuitŭ dênsulŭ. Era pré la laşŭ.

Micuţulŭ Fernando vĕḍuse tótă scena înfiorătóre, plângândŭ şi strigândŭ amarŭ elŭ o tuli la fugă, până a nu se gândi contele, că óre sĕ nu nimicéscă pe acéstă singură mărturiă printr'o a doua lovitură criminală.

Acum era pré târḍiu. Copilulŭ era pré aprópe de casă.

Lorenzo da Prati sare iute peste zidulŭ grădinei şi dispare într'o viiă apropiată.

Ḍece minute în urmă, servitorii marchisei spăriaţĭ, conduşĭ de Fernando, se adună la faţa locului.

Vĕḍêndŭ cadavrulŭ bunei şi pré iubitei lorŭ stăpâne, toţĭ începură a se văeta şi a se plânge, aşa că rĕsuna grădina.

Omorurile pe timpulŭ acela nu erau lucru rarŭ în Roma şi în împrejurimea Romei. Multe crime de felulŭ acesta, asupra vieţii şi averii, rĕmâneau nedescoperite şi nepedepsite. Veculŭ de atuncĭ, orĭ câtŭ erau de perfecţionate artele şi sciinţele, era dedatŭ cu totŭ felulŭ de fărădelegĭ. Despre o întêmplare de acestea, decă era de o însemnătate deosebită, se vorbea în societate câteva ḍile orĭ sĕptĕmânĭ, până se ivea altă fărădelege mai urgisită.

Omorulŭ acesta însĕ, sĕvêrşitŭ în ḍiua mare asupra frumósei marchise Obizzi, care se bucura de stima tuturorŭ, făcu mare sgomotŭ, mai alesŭ fiind-că din spusele neîndoióse ale micuţului Fernando, se scia cu siguranţă, că omorîtorulŭ era stricatulŭ conte Lorenzo d'a Prati. De aceea contele fù urmăritŭ judecătoresce.

Se dovedi prin martorĭ, că elŭ a petrecutŭ mai multe dile aprópe de moşia marchisei, unde l'au vĕḍutŭ mai mulţĭ ómenĭ. Intr'o cârciumă depărtată, proprietatea unui anume Tebaldo Gozzi, şi-a ţinutŭ locuinţă şi grajdŭ pentru calŭ, ceea ce a mărturisitŭ şi cârciumarulŭ. Doi vierĭ, carĭ lucrau în via de lângă grădina marchisei, l'au vĕḍutŭ tupilându-se prin tufişŭ. Alţii l'au vĕḍutŭ de totŭ schimbatŭ la faţă alergândŭ în fuga calului spre Roma, anumindŭ chiarŭ şi timpulŭ, care se potrivea cam cu-o óră după îndeplinirea omorului.

Singura mărturiă a omorului însĕ era numai miculŭ, acum de totŭ orfanulŭ Fernando Obizzi.

Băiatulu spuse cu cea mai mare precisiune, descrise acuratŭ făptuirea omorului, reproducea chiar părţĭ din convorbirea mamei sale cu blăstămatulŭ de conte înainte de sĕvêrşirea omorului.

Lorenzo da Prati, în faţa tuturorŭ dovedilorŭ acestora sdrobitóre, tăgădui fapta cu o neruşinare ne mai pomenită şi cu multă rĕcélă. Elŭ susţinea cu obrăsnicia, că este jertfa nevinovată a unei schimbărĭ fatale, că adecă omorulŭ l'ar fi făptuitŭ, cine scie din ce motive, vre'unŭ banditŭ, care probabilŭ îi semenă lui.

Nimenĭ nu credea minciunilorŭ lui. Toţĭ erau convinşĭ, că numai Prati a fostŭ în stare sĕ comită o asemenea faptă. Pe lângă aceea înfăţişarea lui era atâtŭ de nobilă şi alésă, încâtŭ era peste putinţă sĕ se pótă schimba cu a unui Bravo sĕu cu a unui ucigaşŭ de meseriă, se aştepta prin urmare ca contele Lorenzo da Prati, ca ucigaşulŭ marchisei Obizzi, sĕ fiă judecatŭ şi condamnatŭ.

S'a întêmplatŭ totuşĭ altfelŭ, aşa adecă, cum predisera de multŭ unii din publicŭ, carĭ cunosceau în deajunsŭ corupţiunea justiţiei din timpulŭ acela. Tribunalulŭ supremŭ a achitatŭ pe conte sub pretextŭ, că dovedile n'arŭ fi destulŭ de convingĕtóre. Micuţulŭ e pré tînĕrŭ, nu póte fi privitŭ ca mărturiă.

Gârbea, Polichroniade, Dumitrescu, Comşa, Calmusky în numele societăţii „Unirea“. Bacalbaşa şi alţii. Toastele s'au ridicatŭ pentru martirii din 1848, pentru pressa română din Transilvania, pentru muncă, solidaritate ş. a. S'au cetitŭ şi mai multe telegrame de felicitare.

***

Trenurĭ de plăcere. Cu începere dela 20 Maiu vorŭ începe a circula pe linia Bucurescĭ-Predealŭ trenurile de plăcere cu reducţia de 50 la sută.

***

† Petru Grama. Din Sântejude ne vine durerósa scire, că meritatulŭ învĕţătorŭ de acolo Petru Grama a reposatŭ în diua de 2 Maiu n. c. în etate de 47 de anĭ. Elŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai strădalnicĭ şi conscienţioşĭ învĕţătorĭ ai noştri, care 26 de anĭ a luptatŭ cu zelŭ şi abnegaţiune pentru luminarea şi deşteptarea tinerelorŭ mlădiţe din şcóla sa. Rĕposatulŭ Petru Grama s'a făcutŭ cunoscutŭ publicului românescŭ din părţile nóstre mai vĕrtosŭ prin zelulŭ ce l'a desvoltatŭ pentru propagarea industriei de casă între poporulŭ nostru, fiindŭ celŭ dintâiŭ care de repeţite-orĭ a pledatŭ în colónele fóiei nóstre pentru acéstă ideiă, ce a tradus'o şi în faptă, deschiḑendŭ mai ântâiu de toţĭ în diferite verĭ cursurĭ speciale pentru instruirea industriei de casă. Cei ce vorŭ gusta din rôdele binefăcĕtóre ale industriei de casă, vorŭ trebui totdéuna se-şĭ aducă aminte cu recunoscinţă de rĕposatulŭ Petru Grama, a căruia bunăvoinţă şi neobosită stăruinţă póte servi ca pildă învĕţătorilorŭ noştri sătescĭ.

***

Casulŭ cu servitorea din Făgăraşŭ. Procurorulŭ din Făgăraşŭ, în raportulŭ sĕu lunarŭ cetitŭ în şedinţa dela 11 Maiu n. a comitetului administrativŭ, spune că servitorea dispărută dela móşa jidovéscă din Făgăraşŭ şi găsită mórtă în fântână fără îndoială s'a sinucisŭ, precum spunŭ medicii. Totodată procurorulŭ accentuă necesitatea d'a se trage la rĕspundere aceia, carĭ împrăştiă sgomote stranii despre causa morţii fetei. Dér după ce, precum se spune, acesta nu e uniculŭ casŭ ivitŭ totŭ la aceea móşă, nu crede procurorulŭ, că ar fi bine, înainte de a cere sĕ fiă trasă la rĕspundere lumea, sĕ luminezĕ opinia publică cu deamĕruntulŭ în privinţa acésta?

***

Nix daics. In adunarea plenară a camerei de industriă şi comerţ din Pesta, se plânse, precum spune „Egyetertes“ Nr. 132, Gabriel Madary asupra „abusului“, că presidiulŭ presintă de repeţite-orĭ hârtii şi acte în limba germană, fără se îngrijescă de traducerea lorŭ în limba oficială. Adunarea a primitŭ propunerea, ca presidiulŭ sĕ presinte camerei în viitorŭ numai acte în limba unguréscă. Grrrozavŭ!

***

Mórte misteriosă. „Szekely Nemzet“ împărtăşesce, că inginerulŭ Ladislau Cseke din Sepsi-Sângeorgĭ a fostŭ găsitŭ mortŭ într'o fântână din comuna Beşinĕu, unde se dusese în afacerĭ. Nefiindŭ unŭ motivŭ de sinucidere, fisolgăbirĕulŭ cu fisiculŭ comitatului s'au dusŭ sĕ cerceteze casulŭ la faţa locului.

Periceiu (Sĕlagiu), 8 Maiu 1889.

Stimate D-le Redactorŭ! Frumosulŭ darŭ ce a binevoitŭ a ni-lŭ face bărbatulŭ naţiunei române domnulu *Georgiu Popŭ* din *Băsesci* prin abonarea pe o jumĕtate de anŭ a numerilorŭ de Dumineca ai „Gazetei Transilvaniei“ pe séma a 50 de învĕţătorĭ sĕlagienĭ, — acestŭ nimeritŭ şi frumosŭ darŭ, ḑicŭ, a produsŭ mare veseliă în sinulŭ învĕţătorilorŭ noştri. Şi acésta nu numai pentru-că de-acum ne putemŭ şi noi mândri, că avemŭ la casă iubita nóstră „Gazeta Transilvaniei“, care ne aduce totŭ mai bogate povăţuirĭ pe tóte terenele, der suntemŭ veselĭ mai vîrtosŭ şi de aceea, pentru-că prin acéstă neaşteptă binefacere, marinimosulŭ Domnŭ Georgiu Popŭ ni-a datŭ o nouă dovédă despre iubirea şi bunĕtatea'i rară, ce o are faţă cu învĕţătorii românĭ, pentru a cărora încuragiare d-sa a binevoitŭ a aduce atâtea jertfe. D-lŭ G. Popŭ din Băsescĭ este acelŭ distinsŭ bărbatŭ, care totŭ pentru înaintarea luminărei poporului nostru a binevoitŭ a da cunoscutele premii de câte o vacă cu viţelŭ, o scrófă cu câte 5 purcei ş. a. pentru a fi premiaţĭ în fiăcare anŭ acei învĕţătorĭ românĭ din Selagiu, carĭ vorŭ arĕta mai mare progresŭ cu scolarii lorŭ.

Prin acestea şi alte asemenea nobile fapte d-lŭ Georgiu Popŭ de Băsescĭ şi-a câştigatŭ încrederea şi recunoscinţa nóstră sinceră. Invĕţătorii nostri vorŭ urma cu credinţă binevoitórelorŭ povăţuirĭ ce ni-lŭ dă şi nu vorŭ întârḑia, credŭ, a se înfăţişa cu toţii la proximele adunărĭ naţionale române din Sĕlagiu, cum este adunarea Despărţĕmêntului XI alŭ Associaţiunei, ce se va ţinê în comuna Trăsnea, şi adunarea generală a învĕţătorilorŭ românĭ sĕlăgienĭ, cu care ocasiune învĕţătorii noştri îşĭ vorŭ putê esprima în persónă recunoscinţa lorŭ faţă cu ilustrulŭ nostru Domnŭ G. Popŭ.

Până atuncĭ însĕ subscrisul învĕţ. rom. dela şcóla gr. c. din parochia Periceiu, provocatŭ fiindŭ şi de alţĭ învĕţătorĭ, atâtŭ eu, câtŭ şi dênşii, ilŭ rugămŭ pe ilustrulŭ d. Georgiu Popŭ din Băsescĭ, ca sĕ binevoiască a primi dela noi învĕţătorii românĭ profunda nóstră mulţămită, stimă şi recunoscinţă, pentru că a binevoitŭ a ne împărtăşĭ cu cea mai instructivă şi preţiósă foiă naţională a „Gazetei Transilvaniei“, promiţêndŭ că întotdeuna îi vomŭ fi supuşĭ în cele ce ţintesce d-sa a ne aduce pe noi şi în cele ce avemŭ de a face cu poporulŭ.

Vomŭ nisui a satisface dorinţei d-sale încâtŭ ne vorŭ concede numai puterile nóstre dăscălescĭ — pentru că sciutŭ este, că în multe locurĭ, unde învĕţătorulŭ ar voi, ba face încercare a redeştepta poporulŭ, nu arareorĭ îşĭ află contrarĭ şi învrăjbuitorĭ de totŭ ce e bunŭ.“

Vasilie Olteanŭ-Bungărdénulŭ.

Adunarea generală a Associaţiunei.

Nr. 119/889.

Convocare.

In conformitate cu prescrisele §§-lorŭ 14 şi 21 din statutele associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, şi în conformitate cu conclusulŭ adunării generale dela Abrudŭ din 1888 de d-to 6 Augustŭ, şedinţa II pt. prot. 33, precum şi cu conclusulŭ comitetului de d-to 9 Maiu a. c. pt. prt. 49 *adunarea generală pentru anulŭ curentŭ se convócă prin acésta în* **Făgăraşŭ pe 15/27 Augustŭ şi dilele următóre.**

Aducêndŭ acésta la cunoscinţa publică, invitămŭ pe toţĭ membrii Associaţiunei a lua parte în numĕrŭ câtŭ mai mare la şedinţele adunării.

Sibiiu, în 15 Maiu 1889.

Pentru comitetulŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

G. Bariţiu. preşedinte. **Dr. I. Crişianŭ.** secretarŭ II.

Rectificare. In foiletonulŭ „Gaz. Trans.“ din Nr. 81 întitulatŭ *Vasilie Mălinescu*, sĕ se citéscă mai departe: *fostulŭ pe urmă Ministru de Culte la Bucuresci şi repausatŭ la 1861 ori 1862 la Focşanĭ*; mai încolo *Rişcanu* s'a chematŭ *Toderiţă* şi moşia sa a fostŭ lângă Vasluiu, nu lângă Huşĭ; prin urmare şi pe Mălinescu l'au adusŭ cu escortă militară nu la Huşĭ, ci la Vaslui. — *Porumbescu.*

EDUCAŢIUNE.

Cum trebue sĕ fie crescerea,

ce părinţii o dau copiilorŭ, pentru ca şcóla sĕ-şĭ ajungă mai cu înlesnire înaltulŭ ei scopŭ.

Motto: Copiii bunĭ suntŭ bucuria părinţilorŭ, temelia şcólei şi fala şi nădejdea îndreptăţită a nemului lorŭ.

(Urmare.)

Străduiţi-Vĕ a-i face pe băeţĭ sĕ fie totdéuna ocupaţĭ cu ceva folositorŭ trupului şi sufletului lorŭ.

Invĕţaţi'i sĕ întrebuinţeze timpulŭ bine.

Timpulŭ e banŭ; elŭ e mai multŭ decâtŭ banŭ; e o parte a vieţei omului. Vai de celŭ ce'lŭ cheltuiesce pe lucrurĭ netrebnice.

Deprindeţĭ pe copii de micĭ *sĕ câştige câtŭ se póte de multŭ timpŭ.*

Şi pentru ca sĕ câştige mai multŭ timpŭ, *deprindeţi-i de timpuriu, de când suntŭ micĭ, sĕ se scóle de diminéţă.*

De timpuriu în patŭ, şi de timpuriu din patŭ, sĕ fie o regulă a vieţei lorŭ.

Unŭ ceasŭ, două, câştigate din timpulŭ dimineţei, însemnéză fórte multŭ.

Mulţĭ 'şi-au făcutŭ viéţa fericită numai astfelŭ, că deprinseră de micĭ a se scula diminéţa cu unŭ ceasŭ, două mai curêndŭ decâtŭ alţii. Cunoscŭ capitaliştĭ însemnaţĭ, carĭ, după cum se scie, şi-au făcutŭ averile lorŭ mai vêrtosŭ numai astfelŭ, că se deprinseră a se scula diminéţa cu unŭ ceasŭ, două mai de timpuriu.

Cunoscŭ bărbaţĭ de carte, carĭ s'au făcutŭ vestiţĭ în lume prin scrierile lorŭ, ce le compuneau în timpulŭ dimineţii.

Vestitulŭ naturalistŭ Buffon mărturisesce elŭ însuşĭ, că numai împrejurărei, că începù a se scula dela o vreme cu unŭ ciasŭ, două mai de diminéţă, avŭ sĕ mulţăméscă 12 tomurĭ din scrierile sale.

Diminéţa se scólă omulŭ cu puterĭ îndoite trupescĭ şi sufletescĭ.

Diminéţa suntemŭ cu capulŭ mai limpede, mai vioi, mai deşteptĭ, cuprindemŭ mai bine şi avemŭ poftă mai multă şi mai mare de lucru.

Diminéţa avemŭ sporŭ îndoitŭ la lucru. Pe orĭ ce punemŭ mâna, eşimŭ în tóte bine în timpulŭ dimineţei. Pentru aceea e timpulŭ dimineţei atâtŭ de scumpŭ. Pentru aceea se ḑice, că timpulŭ e banŭ, banŭ de argintŭ şi de aurŭ.

Sĕ'i deprindemŭ aşaderă pe copii de micĭ sĕ se scóle de diminéţă, sĕ se îmbrace repede, fără zăbavă, fără a se lenevi, fără a cârti, fără a geme şi a se întinde în drépta şi în stânga, după cum facŭ mulţĭ băeţĭ, deprinşĭ rĕu, după ce se deşteptă din somnulŭ îndrăgitŭ preste mĕsură. Deră mama sĕ le mérgă înainte cu pildă bună. Cu mintea sa deşteptă şi cu mâna s'a strădalnică sĕ pórte ea cârma, îndemnândŭ cu cuvêntulŭ şi cu fapta pe copiiĭ sĕi la muncă trupéscă şi sufletéscă.

Sĕ'i pună sĕ-şĭ înveţe, ce au de învĕţatŭ, şi după ce şi-au făcutŭ lecţiile, sĕ'i pună sĕ muncéscă cu mânile totŭ felulŭ de lucrurĭ, carĭ dênsa le află potrivite pentru vêrsta şi puterile lorŭ.

In Roma, se'nţelege, lucrulŭ nu era secretŭ, toţĭ sciau că contele a scăpatŭ numai la întrepunerea rudelorŭ lui, carĭ aveau mare influinţă. Rudele marchisei, care încă erau fórte vĕḑute, — Obizzi, Degli Ottologi şi alţii, — s'au încercatŭ cu tóte mijlócele sĕ schimbe sentinţa de achitare a tribunalului supremŭ şi sĕ obţină o judecată dréptă. Dér n'au reuşitŭ nicĭ cu banĭ, nicĭ cu intrigĭ. Protectorii contelui da Prati erau cei mai cu influinţă şi mai puternicĭ.

In chipulŭ acesta ucigaşulŭ a scăpatŭ fără pedépsă, şi se părea că se bucură de triumfulŭ lui.

Cu tóte astea rudeniile lui, ba chiar şi elŭ singurŭ, găsiră cu cale, că este mai bine sĕ părăséscă Roma, unde necontenitŭ ilŭ ameninţa pericolulŭ de a fi ucisŭ de Obizzi seu de Ottologi.

Luândŭ nume streinŭ, călĕtorĭ în Francia, mai târḑiu în Spania, risipi cu uşurinţă tótă averea, îşĭ ruină sănĕtatea dându-se la totŭ felulŭ de desfrĕnărĭ, numai ca sĕ-şĭ omóre consciinţa, care'lŭ rodea neîncetatŭ, ceea-ce nu-i succese, pentru-că demonii iadului ilŭ urmăriau pretutindenea. O nópte nu putea dormi liniştitŭ.... Cum închidea ochii nu vedea decâtŭ umbra marchisei ucise.

După cinspredece anĭ risipise tótă averea sa..... decăḑuse şi trupesce şi sufletesce. In starea asta se reîntórse în Roma uitatŭ aprópe de toţĭ.

Numai tînĕrulŭ Fernando ilŭ ţinea bine în minte.

Fernando era acum de douĕdecĭ de anĭ, curagiosŭ şi activŭ ca tatălŭ sĕu, cu minte, plăcutŭ şi frumosŭ ca maică-sa. Nu era însĕ veselŭ şi fără grije, ca mai mulţĭ de séma sa. Era tăcutŭ, retrasŭ, une-orĭ părea chiar melancolicŭ. Ii şi ḑiceau „tînĕrulŭ melancolicŭ.“

Nimenĭ însĕ nu'şĭ bătea jocŭ de elŭ, pentrucă toţĭ sciau causa melancoliei lui. Amintirea priveliscei înfricoşate, la care fusese martorŭ ca băiatŭ de cincĭ anĭ, nu s'a putută şterge din memoria lui, şi strigătulŭ sfăşietorŭ alŭ mamei sale: „Fernando alŭ meu, dragulŭ mamei“, i-se părea adesea că'lŭ aude în somnŭ ..... i-se părea ca o provocare din mormêntŭ.

Deórece dreptatea în patria sa era atâtŭ de ticălósă, încâtŭ unŭ ucigaşŭ doveditŭ a pututŭ sĕ scape de pedépsa meritată, tînĕrulŭ marchisŭ se ţinea în dreptŭ a se rĕsbuna singurŭ. De multŭ ar fi căutatŭ pe contele da Prati, ca sĕ'i curme ḑilele, déca ar fi sciutŭ, unde-lŭ póte găsi.

Der étă că într'o ḑi, după 15 anĭ, primi scirea, că Lorenzo da Prati s'a reîntorsŭ în Roma.

Numai decâtŭ îi trimise o provocare la duelŭ.

Contele nu primi provocarea şi încercă în totŭ chipulŭ a nu da faţă cu marchisulŭ.

Acesta însĕ, prin ómenii lui, aflase pe unde se ţinea contele şi'lŭ pândea pe stradă.

Odată, când contele eşise din casa unei rudenii, Fernando îi sare în drumŭ cu-o puşcă scurtă în mână.

„Stăi, mişelule!“

„Iertare!“ strigă Lorenzo. „Da, sunt mare pĕcătosŭ. Acum însĕ mĕ pocăescŭ... încă nu vreu sĕ morŭ!“

„Ucigaşŭ ticălosŭ“! strigă Fernando. „Astăḑĭ îmĭ rĕsbunŭ mórtea mamei mele. Fiindcă n'ai vrutŭ sĕ te duelezĭ, nu-mĭ rĕmâne alta, decâtŭ sĕ te ucidŭ ca pe unŭ câne!“

„Graţiă, îndurare!“

„Ba nu, nicĭ o graţiă, nicĭ o îndurare! Numai cu mórte vei plăti fărădelegea ta!“

Fernando ridică arma şi ucigaşulŭ mamei sale cade josŭ pentru a nu se mai scula nicĭodată.

Fapta asta s'a petrecutŭ în mijloculŭ Romei, în ḑiua mare într'o stradă umblată.

Opinia publică era, că în casulŭ de faţă s'a făcutŭ o rĕsplată dréptă, pentrucă pe timpulŭ când s'a comisŭ fărădelegea cu omorulŭ marchisei, judecătorii îşĭ uitaseră de datoria lorŭ sfântă.

Tînĕrulŭ marchisŭ rĕmase încă câteva sĕptĕmânĭ în Roma, fără a fi trasŭ la rĕspundere pentru fapta lui.

După aceea părăsi patria, călĕtori la Viena şi intră în serviciulŭ împĕratului. Prin virtuţile şi talentulŭ sĕu, în câţi-va anĭ ajunse la mari demnităţĭ. Se făcù marchisŭ alŭ sfintei împĕrăţii romane, comandantulŭ Vienei, consilierŭ orăşenescŭ şi generalŭ. Elŭ murĭ la Praga neînsuratŭ în anulŭ 1610.

Traducere de **Moşulŭ.**

Fără de lucru sĕ nu'i lase nicĭ de cum.

D'aicĭ nu urmézā, ca băeții sĕ nu'șĭ petrécă de felŭ. Zace în firea băiețilorŭ, ba e chiar bine pentru sănĕtatea lorŭ, ca din când în când, după ce șĭ-au isprăvitŭ lucrurile, sĕ-șĭ petrécă cu jocurĭ nevinovate. Sĕ nu'i sufere însĕ mama a'șĭ petrece timpulŭ nefăcêndŭ nimica; a'șĭ petrece timpulŭ în trândăviă.

Lenea e perina diavolului.

Ea e rădĕcina tuturorŭ relelorŭ.

Din ea curgŭ, ca dintr'unŭ isvorŭ, totŭ felulŭ de pĕcate urîte și scârboase.

Deprindeți-Vĕ așa dér, mamelorŭ, copiiĭ voștri de timpuriu la muncă.

Munca e din cerŭ, ea e sfântă și dumnedeéscă. Dumnedeu a rênduitŭ ca omulŭ sĕ'șĭ câștige pânea întru sudórea frunții sale.

Numai lucrulŭ muncitŭ are prețŭ adevĕratŭ.

Lucrulŭ căpĕtatŭ d'a gata are prețŭ numai de jumĕtate. Și banulŭ muncitŭ îlŭ prețuescĭ însutitŭ mai multŭ, decâtŭ banulŭ câștigatŭ fără nicĭ o tignă. Munca depărtézā urîtulŭ, îlŭ face pe omŭ cu punga plină, neatêrnatŭ, îlŭ face sănĕtosŭ și veselŭ și pune temeiu fericirei sale.

Destule îndemnărĭ așaderă, dragii mei, pentru a vĕ deprinde copiiĭ de timpuriu sĕ iubéscă și sĕ prețuéscă munca.

Nu'i lăsațĭ nicĭ-odată fără sĕ facă ceva bunŭ.

Multe avețĭ voi de lucratŭ în casele și în prejurulŭ caselorŭ vóstre.

De ce sĕ nu deprindețĭ pe copiiĭ vostri de micĭ sĕ fie împrejurulŭ vostru, sĕ vĕ dea puțină mână de ajutorŭ. Și de ar fi ajutorulŭ primitŭ dela micuții voștri câtŭ de micŭ, câtŭ de neînsemnatŭ, sĕ nu'lŭ desprețuițĭ. Elŭ are prețŭ cu multŭ mai mare, decâtŭ ațĭ crede, elŭ e de unŭ prețŭ nemărginitŭ, căcĭ îi învață pe copii sĕ fie muncitorĭ, îi învață sĕ fie fără pregetŭ, trezĭ la minte, vioi și străduitorĭ, și cu încredere în puterile lorŭ: totŭ lucrurĭ bune, carĭ îi facŭ mulțămițĭ cu sine.

Și precum vorŭ fi ei micĭ, așa vorŭ fi și marĭ.

De a crescutŭ cineva cu munca, de micŭ copilŭ, muncitorŭ va rĕmâne până la sfârșitulŭ vieții sale, și de a crescutŭ cu lenea, numai sapa și lopata îlŭ va scăpa de ea.

Căcĭ nuiaua strâmbă, după ce a îmbĕtrânitŭ și s'a învêrtoșatŭ, n'o mai pofĭ îndrepta.

Decĭ încă-odată vĕ sfătuescŭ, dragii mei părințĭ, sĕ vĕ străduițĭ a deștepta plăcerea copiilorŭ voștri la muncă, și a nu'i lăsa fără de lucru.

Căcĭ multe rele învață băeții, carĭ nu suntŭ deprinșĭ de micĭ la muncă.

Vorŭ fi silițĭ sĕ umble încóce și încolo, căscândŭ gura la unele și altele, certându-se, înjurându-se și bătêndu-se cu tovarășĭ de ai lorŭ, scoțêndu-le ochii și spărgêndu-le capetele, cum s'a întêmplatŭ deunădĭ cu nisce băețĭ de familii bune din Sibiiu, și întorcêndu-se acasă însoțițĭ de blăstemele acelora, cărora li-au făcutŭ numai supărare prin purtarea lorŭ neomenósă.

Cățĭ copii nu s'au stricatŭ în chipulŭ acesta prin sĕlbaticulŭ obiceiu *de a umbla de capulŭ lorŭ, neprivegh iațĭ și nepovățuițĭ de mamele lorŭ la lucru!*

Cățĭ nu și-au perdutŭ în chipulŭ acesta prin viața lorŭ destrăbălată gustulŭ de scolă și de învĕțătura.

Ferițĭ-vĕ însă ca de focŭ *de a înfățișa copiilorŭ voștri greutățile muncei ca o nefericire și dulcęța lenei ca lucrulŭ celŭ mai plăcutŭ și doritŭ inimei lorŭ, precum facŭ mulțĭ părințĭ nepricepuțĭ și nechibzuițĭ.* Nu le dațĭ pildă rea, *cârtindŭ împotriva sorții vostre: socotindu-vĕ de nefericițĭ, când avețĭ de lucru, și fericindŭ pe omenii bogațĭ, carĭ n'au de lucru.*

Nu le arătațĭ băiețilorŭ dorința voastră, că v'ar părea bine sĕ sosescă odată diua, în care sĕ putețĭ scăpa afurisita de muncă.

Nu așteptațĭ dilele de sĕrbătoare numai pentru ca sĕ putețĭ dormi ca nisce boerĭ.

Nu fericițĭ în chipŭ pismătarețŭ în fața copiilorŭ pe bogațĭ, că n'au trebuință sĕ lucre ca voi, că ei mănâncă și beu ce le place, că suntŭ fericițĭ omenĭ, pe timpŭ ce Voi muncițĭ până dațĭ în brâncĭ.

Nu vorbițĭ astfelŭ de vorbe în fața copiilorŭ voștri, *că'i vețĭ strica și'i vețĭ face cu desĕvêrșire neharnicĭ de școală și de vieță.*

Vorŭ păți ca fiii lui Marinŭ și soției sale Saveta, carĭ părăsiră scóla, se apucară de meseria cărților de jocŭ, unde credeau, că se câștigă banul cu mai puțină muncă. Inșelară pe cățĭ și mai cățĭ tinerĭ nepricepuțĭ în șarlatanerii. Deră în sfêrșitŭ, li-se descoperiră înșelăciunile, de care aveau trebuință la cărțĭ, și fură trântițĭ și călcațĭ în picióre, ca vai de capulŭ lorŭ. Astădĭ unulŭ din ei petrece în temniță, éră alŭ doilea și-a perdutŭ urma pribegindŭ prin țerĭ streine.

Cu totulŭ altfelŭ și-a sciutŭ cresce copiiĭ surată-sa Zamfira. Nicĭ odată n'a audit'o cineva cârtindŭ împotriva sorții.

De a avutŭ dile bune séu dile rele, ea mulțămea lui Dumnedeu pentru tóte.

Eră de copiiĭ sĕi îngrija ca de ochii sĕi din capŭ.

De câte-orĭ veneau băeții dela scolă, ea'i întreba, de au ceva de învĕțatŭ? De diceau că da, îi punea sĕ învețe la masă înaintea sa.

Apoi după ce băeții-'șĭ învĕțau lecțiile, ea'i lua cu sine și, de era timpŭ potrivitŭ, se ducea cu ei în grădiniță.

Aicĭ îi punea sĕ facă straturĭ pentru florĭ, séu pentru legumĭ.

Séu îi ducea în grădina din fundulŭ curții, care era plină de felŭ de felŭ de pomĭ roditorĭ, toțĭ pușĭ de mâna iubitului ei tată, moșŭ Albu, adormitŭ în Domnulŭ.

Aicĭ îi punea Zamfira sĕ sape împrejurulŭ pomilorŭ și pomișorilorŭ.

Din când în când le dicea, sĕ se mai odihnéscă, și minunatŭ se pricepea ea atuncĭ sĕ le spună câte o poveste, câte o învĕțătură, câte o asemĕnare potrivită.

Așa de pildă, odată fiindŭ cu copiiĭ în grădină, după ce săpară împrejurulŭ pomișorilorŭ și se obosiră, ea le dise: „Scițĭ voi, dragii mei, pentru ce săpămŭ și ne trudimŭ noi atâta cu pomișorii ĕștia?“

— „Ca sĕ'nflorescă“, dise Ghiță; éră Manole adause: „și ca sĕ mâncămŭ póme din ei odată“.

— „Avețĭ dreptate“, dise mama lorŭ. „Ca sĕ înflorescă și sĕ rodéscă și sĕ mâncămŭ odată póme din ei. Vedețĭ, dragii mei, ca nisce pomișorĭ sunteți și voi. En spunețĭ-mĭ: „Îngrijesce și de voi cineva?“

— „Da“, rĕspunseră ei, „îngrijescĭ Dumneata, mamă,“ rĕspunse celŭ mai mare din ei, „că ne dai de mâncare, ne îmbracĭ, ne-ai datŭ la școlă“.

— „Dér décă o facŭ acésta pentru voi, scițĭ voi sĕ'mĭ spunețĭ, potŭ eu aștepta ceva și dela voi, de pildă, cum așteptămŭ cu toții dela pomișorĭ?“

Și nesciindŭ sĕ rĕspundă după pofta mamei, ea le dise mai departe: „Așteptŭ, dragii mamei, aștepŭ și dela voi sĕ înflorițĭ și voi și sĕ aducețĭ róde. Aștepŭ sĕ ascultațĭ de mine și sĕ facețĭ tot'dauna ce vĕ dicŭ; sĕ nu eșițĭ nicĭ-odată din cuvêntulŭ meu; sĕ mergețĭ liniștițĭ la scólă, sĕ fițĭ acolo cu băgare de sémă la ce vĕ spune învĕțătorulŭ, sĕ nu vĕ sfădițĭ cu nimenea; sĕ'nvĕțațĭ bine și sĕ'mĭ facețĭ bucurie prin învĕțătură și prin buna vóstră purtare. Și atuncĭ sĕ scițĭ, că'nflorițĭ ca pomișorii. Eră când vețĭ fi marĭ, vețĭ aduce rodă ca pomii cei marĭ, ca merii și perii din fundulŭ grădinei, carĭ scițĭ, că vara și tómna suntŭ încărcațĭ de rodirĭ plăcute.“

Astfelŭ scia sĕ'șĭ créscă copiiĭ priceputa și înțelépta Zamfira, deprindêndu'i în totŭ chipulŭ și cu totŭ prilejulŭ la iubirea de muncă și indestrândŭ sufletulŭ lorŭ cu înțelepte învĕțăturĭ. Și Dumnedeu a întăritŭ și a îndoitŭ puterile ei în facerĭ de bine copiilorŭ ei și a revĕrsatŭ cu îmbelșugare cerésca sa binecuvêntare asupra ei și o-a făcutŭ părtașă de tóte bucuriile, de care e vrednică o mamă muncitóre, înțeléptă și virtuósă.

Căcĭ unulŭ din copiiĭ Zamfirei, celŭ mai mare, a eșitŭ unŭ negustorŭ vestitŭ într'unŭ orașŭ din Țera Româméscă, omŭ muncitorŭ și fără pregetŭ în fapte de binefacere; prețuitŭ de toțĭ pentru sufletulŭ lui deșteptŭ și vioiu, dér mai pre susŭ de tóte pentru dovedile cele multe de iubire și jertfire pentru mamă-sa și pentru frații și surorile sale.

După-ce s'a ridicatŭ ceva în vada ómenilorŭ câștigându-șĭ o stare frumósă, a luatŭ pe unulŭ din frații sĕi la sine în prăvăliă, și și acesta e astădĭ omŭ făcutŭ: cu avere, cu nume bunŭ și cinstitŭ de toțĭ, — éră pe fratele sĕu mai micŭ l'a lăsatŭ sĕ învețe mai departe școlĭ înalte în țĕrĭ streine, și astădĭ elŭ este unŭ vrednicŭ judecătorŭ în țera vecină, prețuit de toțĭ cățĭ îlŭ cunoscŭ și cățĭ au auditŭ de numele lui.

Astfelŭ și-a sciutŭ Zamfira cresce pe copiiĭ sĕi deprindêndŭ puterile lorŭ trupescĭ și sufletescĭ, îndeletnicindu-i cu munca și cu învĕțătura, care e încă totŭ muncă; e muncă însĕ cu capulŭ, dér este munca cea mai grea.

Voi însĕ, ca mame, li-o puteți face și munca acésta ușórā și plăcută. Căcĭ plăcută este orĭce muncă, câtŭ de grea, décă ajungĭ sĕ-i pricepĭ prețulŭ, décă ajungĭ sĕ-i guștĭ dulcęța și sĕ cunoscĭ, ce câștigŭ dobêndescĭ dintr'ênsa.

Așa este și cu învĕțătura.

Plăcută este și ea, décă'i cunoscĭ prețulŭ ei nemărginitŭ.

Căcĭ podóbă de aurŭ este ea pentru omŭ și mărgăritarŭ de prețŭ mare. Căcĭ cu învĕțătura omulŭ e îmbrăcatŭ ca cu o haină de mărire și cununa bucuriei și-o pune șie-șĭ. Pricina însĕ, că atâțĭ părințĭ cârtescŭ împotriva scólelorŭ și a sarcinelorŭ, cu care se ține școla și învĕțătorii, e, că ei nu sciu și nicĭ nu le trece prin minte, ce prețŭ are școla, ce câștigŭ mare au copiiĭ dela școlă și dela învĕțătorii séu dascălii, carĭ le dau copiilorŭ lorŭ învĕțătură. Căcĭ atuncĭ nu nĭ-amŭ pute închipui, cum se potŭ afla părințĭ, carĭ în gândulŭ lorŭ sĕlbaticŭ zugrăvescŭ copiilorŭ lorŭ pe învĕțătorŭ ca pe unŭ tiranŭ alŭ copiilorŭ lorŭ, amenințându-i, când facŭ vre-o necuviință, cu cuvintele:

„Aștéptă, mișelule, că te-oiu da eu la școlă, ți-o da elŭ ție dascălulŭ!“

Atuncĭ n'am pute sĕ ne esplicămu purtarea unorŭ părințĭ, mame mai vîrtosŭ, căcĭ întêmplându-se sĕ fie pedepsițĭ copiiĭ lorŭ, începŭ sĕ verse focŭ și veninŭ asupra învĕțătorilorŭ, otrăvindu-le dilele, și altfelŭ destulŭ de amărîte.

Atuncĭ n'amŭ sci sĕ ne dămŭ sémă de purtarea unorŭ mame, care întêmplându-se sĕ lipsească copiiĭ lorŭ fără pricină binecuvêntată dela scólă, se ducŭ la învĕțătorŭ, și, de fața cu copiiĭ lorŭ, îi arată felŭ de felŭ de pricinĭ despre lipsirea lorŭ, care de care mai neadevĕrate, numai ca sĕ scape pe copiiĭ lorŭ de pedépsa ce ar fi fostŭ cuvenitŭ sĕ o priméscă. Și în sfêrșitŭ, totŭ lipsă de pricepere a prețului învĕțăturei este și din partea unorŭ părințĭ, carĭ în nesocotința lorŭ cutéză sĕ asemene pe învĕțătorŭ cu ciobanulŭ séu cu văcarulŭ satului lorŭ, carĭ bucurosŭ scotŭ creițarii din pungă, ca sĕ plătéscă léfa slugilorŭ lorŭ. Eră, când vine învĕțătorulŭ, sĕ le céră rĕsplătirea muncei sale grele apostolescĭ, începŭ sĕ cârtéscă, dicêndŭ: „Bine mai trăescŭ dascălii noștri! Pe ciobanulŭ meu sĕraculŭ, care petrece totŭ timpulŭ afară sub cerulŭ liberŭ, străbătutŭ de crivĕțŭ, tómna, primăvéra în noroiu, cu opincile desfundate, și în zădufulŭ verei arsŭ de arșiță, îlŭ plătimŭ sĕrmanulŭ cu nimica tótă; éră dascălulŭ, care nu face nimica alta, decâtŭ sĕ primblă de colo până colo, ca unŭ boerŭ, ne stă în spate ca unŭ dorobanțŭ, până îșĭ ia léfa de sute de florinĭ!

„Ce bine'i de elŭ, și ce greu jugŭ e pentru noi, carĭ trebue sĕ-lŭ plătimŭ cu banĭ grei, storșĭ din sudórea nóstră!“

Așa cârtescŭ atâțĭ nepricepuțĭ împotriva școlei și a învĕțătorilorŭ, nesciindŭ, ce vorbescŭ și ce facŭ în sĕlbătăcia gândirilorŭ lorŭ, căcĭ décă ar sci, câtŭ de mare e binele, ce-lŭ facŭ învĕțătorii, și câtŭ de mare rĕu facŭ părinții copiilorŭ lorŭ prin vorbele lorŭ nesocotite asupra învĕțătorilorŭ, în vecĭ n'arŭ mai pĕcătui.

Căcĭ prin purtarea lorŭ neînțeléptă părinții facŭ pe copiii lorŭ sĕ urască pe învĕțătorĭ ca pe dușmanii și tiranii lorŭ cei mai aprigĭ și cei mai neîmpăcațĭ; îi facŭ sĕ privéscă școla ca o temniță, în care sufletulŭ lorŭ se ține înlănțuitŭ, și ca unŭ jugŭ greu, care sĕ doréscă a'lŭ asvârli dela sine câtŭ mai în grabă.

Și apoi se mai miră astfelŭ de părințĭ, că copiii lorŭ nu s'au pricopsitŭ cu cartea; că n'a eșitŭ nimicŭ de dómne ajută din ei, ci numai nisce svênturațĭ, cu creerii scrintițĭ, ómenĭ neharnicĭ de nicĭ o trebă, în scurtŭ: nisce ómenĭ stricațĭ, stricațĭ la capŭ și nu mai puținŭ stricațĭ la inimă.

Dér nimenĭ altulŭ nu-i de vină, decâtŭ ei înșișĭ, décă copiii lorŭ au eșitŭ astfelŭ.

Căcĭ nicĭ unŭ învĕțătorŭ, se fiă câtŭ de harnicŭ, se fiă chiar picatŭ din cerŭ, nu va fi în stare sĕ facă nicĭ unŭ sporiu cu copiii stricațĭ de părinții lorŭ, precum nu va fi cu putință nicĭ unui grădinarŭ, fiă elŭ câtŭ de meșterŭ, sĕ facă din mărăcinĭ gutuiu și din pălămidă sĕ culégă bóbe de strugurĭ.

Dér voi, dragii mei, altfelŭ trebue sĕ privițĭ școla și învĕțătura; și așa credŭ că o și privițĭ, după adevĕratulŭ ei prețŭ.

Și astfelŭ nu rĕmâne decâtŭ, din ce scițĭ, sĕ împărțițĭ cu dăr-

nicie părintescă copiilorŭ vostri iubiţĭ.

Indemnaţi-'i ḑilnicŭ sĕ-'şĭ facă datoria ca adevĕraţĭ şcolarĭ.

Arătaţi-le, de ce preţŭ este invĕţătura pentru omŭ.

Că învĕţătura-'lŭ face pe omŭ fericitŭ. Că ea e mai scumpă decâtŭ banii şi decâtŭ petrile scumpe.

Banii-'i pôte omulŭ perde; invĕţătura însĕ nu.

N'o fură hoţii; n'o rôde rugina; şi n'o mănâncă moliile.

Arătaţi-le pilde despre băeţĭ sĕracĭ, déră silitorĭ, carĭ prin învĕţătură şi prin buna lorŭ purtare au ajunsŭ ômenĭ însemnaţĭ; negustorĭ însemnaţĭ, diregĕtorĭ însemnaţĭ, ômenĭ harnicĭ, lăudaţĭ şi cinstiţĭ de toţĭ, cum au fostŭ şi feciorii Zamfirei; şi din potrivă câtŭ de nefericiţĭ suntŭ ômenii, carĭ ca copii n'au vrutŭ sĕ se îndeletnicescă cu învĕţătura şi cu bunele năravurĭ.

Spuneţi-le, că astăḑĭ nu mai pôte omulŭ trăi fără de învĕţătură, cum trăia odată, că astăḑĭ e mortŭ omulŭ, care nu e luminatŭ cu capulŭ şi că a trecutŭ timpulŭ norocului, când ômenii îşĭ câştigau pânea numai cu noroculŭ.

Astăḑĭ, ômenilorŭ, carĭ umblă numai după norocŭ, le ia omulŭ deşteptatŭ prin învĕţătură bucătura din gură, şi ei rĕmânŭ sĕracĭ, golĭ ca napulŭ.

Aşa sĕ le spuneţĭ, dragii mei părinţĭ, iubiţilorŭ şi scumpilorŭ vostri, copii şi felurite îndemnurĭ sĕ le mai daţĭ pentru ca afundŭ în sufletulŭ lorŭ sĕ se întipărescă preţulŭ învĕţăturei şi sfinţenia şcôlei. [Va urma].

ECONOMIĂ.

Părintele albinelorŭ,

istoriôră instructivă pentru poporŭ şi tinerime, de *Michailu Connerth*. — Localisată de *Valeriu Floriană*.

Despre împunsătura albinei.

(Urmare.)

Noi încă nu amŭ fostŭ mersŭ ca sĕ vedemŭ toţĭ stupii, când étă că prietinulŭ nostru studentulŭ dela şcôla agronomică, cu numele Traianŭ, făcù deodată o sâritură de totŭ ciudată dându-şĭ o palmă peste obrazŭ, aşa încâtŭ pălăria îi sări câtŭ colo. După acésta făcù o faţă de totului totŭ sarbedă şi umbla cu neastêmpĕrŭ cu amêndouĕ mânile prin pĕrulŭ sĕu. Noi isbucnirămŭ într'unŭ risŭ mare şi chiar şi domnulŭ parochŭ nu se putù reţine a nu rîde vĕḑêndŭ acéstă întêmplare pocită.

„Acésta ce-i dreptŭ, că este o primire cam neplăcută“, ḑise vrednicులŭ preotŭ zîmbindŭ, „dér nu trebue omulŭ de locŭ sĕ se apere cu mânile, ci sĕ se dedee a întêmpina albinele cu linişte. Pe celŭ ce li-se pune în cale atuncĭ când ele îşĭ îndeplinescŭ lucrulŭ lorŭ, pe acela voescŭ sĕ-lŭ delăture, chiar şi decă întrebuinţarea acestei puterĭ a lorŭ le pricinuesce mórtea. — Vin' numai iute încôce, prietine iubite! Aşa vedĭ, acum aculŭ (ghimpele) este scosŭ din rană şi o sĕ'ţĭ fie în curêndŭ mai bine. Frécă loculŭ rănitŭ în grabă cu pămêntŭ umedŭ, şi durerea ţi-se va alina.“

Noi întrebarămŭ, cum se nasce durerea prin împunsĕtura acului dela albină. „Acésta o veţĭ audi-o mai târḑiu“, rĕspunse domnulŭ parochŭ.

„Uitaţi-Vĕ aicĭ cu deamĕruntulŭ la albinele acestea, carĭ adună mierea şi pulverea din florĭ, că ele suntŭ mai tôte unŭ felŭ de marĭ. Ele tôte suntŭ albine lucrătôre şi despre ele se cântă:

I

Aicĭ este mica albinelorŭ casă,
In care în grabă totŭ intră şi iése
Poporulŭ celŭ muncitorŭ;
Şi totŭ sbóră mereu de pe flôre pe flôre
Căutândŭ pretutindinĭ la miere cu mare ardôre
Cu mare plăcere şi dorŭ.

II

Decă le place mierea, saltă voióse,
De-i flôrea gólă, îndată fugŭ mâniôse
Şi 'ndată de acolo se ducŭ;
Când găsescŭ ele miere multă şi bună
O sugŭ cu plăcere şi atâta adună
Incâtŭ de-abia ele o ducŭ!

III

La coşniţe apoi în grab'o transpôrtă
Şi s'o descarce érăşĭ se pôrtă
Puţinŭ odihnindu-se ele;
Işĭ scutură pulverea fină curată
De pe-aripiôre şi-apoi sĕ sbôre se gată
Sĕ mergă ér după miere!

IV.

Aşa 'şĭ petrecŭ ḑiua tôtă micuţele albine,
Până când séra cea rĕcorôsă ér' vine,
Suntŭ tare sârguinciôse;
Ele cântă împreună cu bucuriă,
Desi micuţa şi simpla lorŭ căsuliă
Nu e aşa de frumôsă!

V.

Din céră îşĭ facŭ ele érăşĭ vase frumôse,
Pe carĭ le umplu bine cu miere gustôsă
Ce au adunatŭ peste veră;
Eră iérna cu tôte în casă s'adună
Şi sugŭ cu plăcere mereu mierea cea bună
In linişte şi ticnélă!

VI.

Când iérna de blândulŭ zefirŭ e alungată,
Şi primăvera în urmă'i ér se arată,
Purtândŭ ea mândrele florĭ;
Blândele albine esŭ cu tôtele afară
Şi lucră 'npreună strădalnicŭ din zorĭ până 'n séră
Urmaţi-le voi toţĭ fraţiorĭ!

„In fiăcare stupŭ, numĕrulŭ albinelorŭ lucrătôre este mai mare ca orĭcare altulŭ, anume elŭ se urcă până la câte o sută de mii de albine. Fiindcă ele îndeplinescŭ tôte lucrurile din coşniţă şi afară de coşniţă, precum o arată acésta şi numele lorŭ de *albine lucrătôre*, de aceea ele suntŭ dela fire provĕḑute cu uneltele de lipsă spre îndeplinirea acelorŭ lucrurĭ şi totodată şi cu armele de lipsă spre a se pute apĕra în potriva duşmanilorŭ lorŭ. Ele au douĕ fălcĭ, carĭ potŭ rôde tare, numite şi mandibule, ca doi colţĭ, cu carĭ se ajută la rôdere, rumpere ş. a. Mai departe o limbă tufôsă ca o mătură şi lungă, cu ajutorulŭ căreia sugŭ sucurile cele dulcĭ din feluritele florĭ, şése piciôre cu ajutorulŭ cărora lucră mai fără întrerupere şi în urmă mai posedŭ pentru a se pute apĕra atuncĭ, când nu mai au încătrău, aculŭ sĕu ghimpele. Acestŭ acŭ se află vîrîtŭ în o técă, ce se află în partea din josŭ a abdomenului (burtei) şi este ca o ţévă va sĕ ḑică gólă pe din lăuntru, prin care curge cu prilejulŭ împunsĕturei din o beşicuţă ce se află aşedată la rădĕcina acului, unŭ felŭ de veninŭ în loculŭ unde se întêmplă împunsĕtura, pricinuindŭ astfelŭ o durere neplăcută. Aculŭ sĕu ghimpele are la vêrfŭ unŭ cârligŭ micuţŭ, şi din causa acestuia albina nu-şĭ mai pôte retrage aculŭ după ce l'a împlântatŭ odată undeva. Rĕmâne decĭ în rană, dimpreună cu beşicuţa cea cu veninŭ, ce se află la rădĕcina acului, care împrejurare are dreptŭ urmare mórtea cutărei albine. Câtŭ timpŭ rĕmâne aculŭ în rană, curge prin ţéva acestuia din beşicuţe veninŭ, pricinuindŭ astfelŭ durerĭ din ce în ce mai marĭ; de aceea este cu sfatŭ a scôte aculŭ îndată din loculŭ unde a fostŭ împlântatŭ. — S'a întêmplatŭ şi aceea că unii ômenĭ au mâncatŭ miere în care s'au aflatŭ mai multe ace dela albine; ajungêndŭ aceste în gură, au făcutŭ acolo mai multe împunsĕturĭ, din care causă acei ômenĭ au fostŭ siliţĭ sĕ môră de veninulŭ celŭ multŭ ce s'a scursŭ în locurile împunse. De aceea omulŭ trebue sĕ fie cu fôrte mare băgare de sémă când mâncă miere, ca nu cumva sĕ înghiţite în acea miere şi ace de albine, la rădĕcina cărora se află beşicuţele cu veninŭ; pentru-că acele ajungŭ prea uşorŭ în carne şi pricinuescŭ apoi durerĭ şi umflăturĭ. Aceste întêmplărĭ firesce că suntŭ fôrte rarĭ şi câte douĕ împunsĕturĭ de albine la mânĭ sĕu în obraḑĭ se potŭ întotdéuna suferi. Dér totuşĭ când împunsĕturile se îngrămădescŭ, atuncĭ devinŭ primejdiôse nu numai pentru ômenĭ, ci chiar şi pentru cele mai marĭ animale de casă. De aceea fôrte înţelepţesce lucră celŭ ce nu aţîţă albinele. Ba s'a întêmplatŭ şi acelŭ lucru tristŭ, că albinele din o coşniţă au atacatŭ fără picŭ de pricină şi pe neaşteptate pe îngrijitorulŭ lorŭ şi în turbarea lorŭ l'au împunsŭ de l'au lăsatŭ mai mortŭ.

Destoinicia albinei de a împunge cu aculŭ ei, a făcutŭ din albină în têmpurile rĕsboinice de mai de multŭ adeseorĭ unŭ tovaroşŭ mântuitorŭ şi credinciosŭ pentru ômenĭ. Istoria ni-a păstratŭ mai multe esemple: aşa între altele pe timpulŭ rĕsbôielorŭ cu Turcii cei nemiloşĭ, în patria nôstră de multe orĭ au fostŭ siliţĭ ômenii de prin cetăţĭ cu prilegiulŭ năvălirei cetelorŭ barbare asupra zîdurilorŭ dela cetăţĭ ca sĕ slobôḑă coşniţe pline de albine asupra duşmanilorŭ, care împrejurare a băgatŭ frică şi cutremurŭ între acei duşmanĭ.

Cine crede, că dôră albinele împungŭ numai la lumina ḑilei, se înşélă, căcĭ ele totŭ aşa de bine împungŭ şi nôptea, ca şi ḑiua. Decă cumva în întunereculŭ nopţii suntŭ sgândărite, atuncĭ ele sbôră aţă întocmai ca şi ḑiua asupra pretinsului lorŭ duşmanŭ, şi după vre-o câteva clipe l'au şi aflatŭ. Ele se îndreptă după mirosŭ, care sêmţŭla ele trebue sĕ fiă din sémă afară desvoltatŭ. Decă nu găsescŭ numai decâtŭ locurĭ gôle la trupŭ, unde sĕ facă împunsătura, atuncĭ caută atâta împrejurŭ, până ce isbutescŭ a rĕsbi prin vestminte cu aculŭ şi astfeliu a-şĭ ajunge ţinta. Fiind-că după împunsătura albinelorŭ cei mai mulţĭ ômenĭ nu numai că sêmţescŭ o durere neplăcută, ci de cele mai multe orĭ li se facŭ şi umflăturĭ schimonositôre, de aceea albinele suntŭ în de obşte scutite de furĭ. Nesmintitŭ însĕ că şi furăturĭ de stupĭ sĕ întêmplă. Furăturile de stupĭ se pedepsescŭ cu tôtă asprimea; ba în timpurile vechĭ, sub unii împĕraţĭ, după legile de atuncĭ îşĭ perdeau astfeliu de furĭ chiar şi viéţa.

După cunoscinţele de până acum se scie, că albinele suntŭ diminéţa mai aplicate la împunsŭ şi atuncĭ când se îndeletnicescŭ cu adunarea mierei, şi că îndată ce a împunsŭ vre-o albină celelalte au mirositŭ veninulŭ de albină atacă numai decâtŭ cu drôia. Dér nu trebue, ca cineva de frica împunsăturei de albină sĕ pérdă curagiulŭ pentru îngrijirea albinelorŭ. Intêmplărĭ, în carĭ împunsăturile albinelorŭ au devenitŭ primejdiôse, chiar de mórte, ce'i dreptŭ s'au ivitŭ, însĕ rarŭ. Mie de esemplu, în decursulŭ mai multorŭ anĭ, în carĭ m'am îndeletnicitŭ cu îngrijirea arbinelorŭ, nu mi s'a întêmplatŭ nicĭ unŭ lucru neplăcutŭ.“

Noi amŭ întrebatŭ îndată, că ôre nu se află mijlôce în contra durerei de împunsĕtură a albinei?

„Nu se află“, a fostŭ rĕspunsulŭ. „Ce-i dreptŭ, că mulţĭ ômenĭ au arătatŭ atâtea şi atâtea mijlôce în contra durerilorŭ produse de împunsăturile albinelorŭ, aşa încâtŭ nu este tocmai uşorŭ lucru a-le încerca pe tôte; şi totuşĭ când le-ar fi încercatŭ cineva pe tôte, atuncĭ de abia ar fi ajunsŭ la convingerea, cumcă tôte acestea mijlôce nu folosescŭ nimica sĕu de totŭ puţinŭ. Eu spre esemplu vĕ voiu înşira deocamdată numai unele din cele mai multe, şi anume: frecarea rănii cu apă sărată, cu oţetŭ, cu cépă, cu aiu, cu frunḑe de pătrânjei, sĕu punerea de lutŭ rece şi umedŭ pe rană şi alte mai multe. Lucrulŭ celŭ mai bunŭ este de a înlătura numai decâtŭ aculŭ şi a freca bine rana. Acea împrejurare încă trebue sĕ-o sciţĭ, că omulŭ prin împunsĕturĭ mai dese se dedă cu veninulŭ albinelorŭ şi atuncĭ apoi nu mai sêmte mai multŭ aşa durerĭ însemnate când se întêmplă, că este împunsŭ. De altă parte se dedau şi albinele cu îngrijitorulŭ lorŭ şi atuncĭ de totŭ rarŭ îlŭ împungŭ. Unele feliurĭ de albine aşa suntŭ de blânde, încâtŭ poţĭ lucra adeseorĭ ḑile întregĭ pe lângă ele, fără de a fi împunsŭ.“

Albinele lucrătôre; Trântorii; Matca.

„Noi o sĕ luămŭ acum albina mai de aprôpe şi mai cu deamĕruntulŭ în vedere, şi sĕ cunôscemŭ mai vêrtosŭ şi celelalte însuşirĭ mai multŭ folositôre, decâtŭ primejdiôse ale ei“, ḑise mai departe domnulŭ parochŭ întorcêndu-se către ôspeţii sĕi.

„Fălcile le servescŭ albinelor spre rôdere, rumpere şi chiar şi spre a se apĕra în contra semenilorŭ; piciôrele le servescŭ spre îndeplinirea lucrurilorŭ. Voi puteţĭ sĕ observaţĭ acésta numai decâtŭ la albinele de pe aci. Uitaţi-vĕ numai cum îşĭ bagă capetele lorŭ în florĭ, umplându-se pe totŭ corpulŭ (trupulŭ) lorŭ de pulvere dela florĭ. Acéstă pulvere o ştergŭ apoi cu piciôrele ca cu peria de pe ele, şi frământândŭ acea pulvere în gură, făcêndu-o mototôle sĕu globurele micuţe, le lipescŭ cu ceva sucŭ în adênciturile sĕu coşărcuţele amêndurorŭ piciôre de din derĕptŭ, care lucru până atuncĭ îlŭ facŭ, până când mototôlele acelea se adună la povara dorită.

Decă povara este îndestulŭ de mare, este dusă în coşniţă şi descărcată în celulele sĕu căsciôrele fagurilorŭ, avêndŭ a fi întrebuinţată ca materiă de nutrire. Din acéstă materie se pregătesce cu ajutorulŭ unui sucŭ de miere pânea pentru albinele lucrătôre, precum şi pentru urmaşii acestora, adecă pentru puii sĕu vermuleţii din care se desvôltă albinele lucrătôre. Aceste mototôle sĕu globurele nu suntŭ totŭ de o colôre. Nu, ci de mai multe colorĭ, căcĭ colôrea lorŭ depinde dela colorile florilorŭ de pe carĭ a fostŭ luată pulverea, din care s'a făcutŭ mototolulŭ.

Unele albine sbôră cu sêrguinţă dela o flôre la alta, dér nu veţĭ vedé la ele mototôlele. Astfelŭ de albine adună numai miere. Altele nu aducŭ în coşniţe, nicĭ mototôle, nicĭ miere, ci numai apă“.

Uitându-ne miraţĭ unulŭ la altulŭ, cuvêntă domnulŭ parochŭ astfelŭ mai departe:

„Albinele lucrătôre suntŭ dela fire împinse spre îndeplinirea deosebitelorŭ lucrurĭ. Până ce suntŭ tinere, ele au mai mulţĭ perişorĭ pe corpulŭ lorŭ, de carĭ pôte sĕ atêrne mai multă pulvere adunată de prin potirele florilorŭ, decâtŭ atuncĭ când suntŭ mai bĕtrâne; de aceea ele adună în tinereţe mai multă pulvere dela florĭ. Când vinŭ la coşniţă încărcate cu mototôle, atuncĭ unele ajută la descărcatulŭ acestora aşa că îşĭ smulgŭ pe nesciute mai totdéuna unii perişorĭ, cu timpulŭ îşĭ perdŭ perişorii de pe ele şi dreptŭ urmare aceste albine devinŭ nedestoinice de a mai pute aduna pulvere de prin potirele florilorŭ.

Decă cutare albină nu pôte sĕ mai adune pulvere, atuncĭ adună miere. Spre îndeplinirea acestui lucru se folosescŭ de limba lorŭ cea lungă şi tufôsă. Acéstă limbă o vîrĕscŭ în florĭ şi sugŭ de acolo mierea cea dulce pe care o adună în guşă. Decă acéstă guşă e plină cu miere, atuncĭ plécă de grabă către casă cu prada făcută şi o golescŭ în o căsuţă micuţă şi curată numită şi celulă, pregătită anume spre acéstŭ scopŭ; acéstŭ lucru se îndeplinesce până ce celula este umplută.

Nisce soţĭ sêrguinciosĭ facŭ apoi din céră unŭ coperişŭ frumuşelŭ şi subţire, pe care'lŭ aşédă deasupra celulei astupându-o fôrte bine ca sĕ nu pôtă străbate aerulŭ în celulă şi astfelŭ mierea sĕ rĕsufle, prin ceea ce şĭ-ar perde fôrte multŭ din mirosulŭ şi gustulŭ ei celŭ bunŭ. Voi deci sciţĭ acum sĕ deosebiţĭ fôrte lesne albinele de către olaltă. Cele mai pĕrôse, mai multŭ surii, suntŭ albine tinere, cele de colôre mai négră suntŭ albine bĕtrâne.

Acum puteţĭ sĕ vĕ mişcaţĭ puţinŭ

prin grădină în colo şi încóce ca să vĕ uitaţi mai cu deamĕruntulŭ la albine, şi totŭ odată să vĕ convingeţi, că cele ce v'am spusŭ suntŭ adevĕrate."

Noi cu bucuriă amŭ urmatŭ acestorŭ cuvinte, şi după o óră ne-amŭ reîntorsŭ din calea ce amŭ făcut'o prin grădină, rĕsbătêndŭ crucişŭ şi curmezişŭ grădina cea mare cu pomi roditorĭ, şi ne-amŭ înfăţişatŭ érăşĭ domnului parochŭ ce se afla pe lângă stupină.

Îndată ce ne vĕḑu reîntorşĭ, vredniculŭ parochŭ ne întrebă, decă ni-a plăcutŭ grădina? şi decă pomii cei încărcaţĭ cu póme nu ne făgăduescŭ a ne împărtăşi din rodele lorŭ.? „Ce-i dreptŭ iubiţilorŭ", ḑise elŭ mai departe, „mie încă mi-au făcutŭ acestĭ pomĭ câte o bucuriă, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, că mai toţĭ suntŭ de mine prăsiţĭ şi îngrijiţĭ. Voi uitându-vĕ la aceştĭ pomĭ, puteţĭ se vedeţĭ câtŭ bine póte face cineva în decursulŭ vieţii sale, şi mai alesŭ eu am lucratŭ, până ce am vĕḑutŭ pe acestĭ pomĭ crescuţĭ la atâta, numai după ce imĭ sferşiamŭ lucrurile împreunate cu slujba mea. Numĕrulŭ stupilorŭ, ce-i vedeţĭ în cojniţele de prin prejurŭ, suntŭ ca la două sute. Adeseorĭ am simţitŭ o bucuriă şi îndestulire sufletéscă nespusă în şirulŭ celu lungŭ de anĭ, în carĭ m'am îndeletnicitŭ cu îngrijirea acestorŭ animale iubite. Cum că spre a pute simţi acéstă bucuriă şi îndestulire sufletéscă s'a recerutŭ lucru şi ostenélă, se înţelege de sine, căcĭ fără lucru şi ostenélă, precum credŭ, că şi voi veţĭ sci'o acésta, omulŭ pămĕntenŭ nu o pre póte scóte la cale în vieţa acésta, va sĕ ḑică nu pre póte sĕ ajungă cândva la ceva."

Noi întrebarămŭ după rostirea acestorŭ cuvinte: „decă póte sĕ devină totŭ omulŭ unŭ stuparŭ?"

„Cum sĕ nu", rĕspunse zîmbindŭ domnulŭ parochŭ, „totŭ insulŭ póte sĕ devină, iubiţii mei, care are numai voie şi iubire cătră stupăritŭ şi care numai nu uresce munca!"

„Dêr cum póte cineva sĕ încépă a fi stuparŭ?"

„Acésta o veţĭ afla-o numai decâtŭ: Cine are vre-o grădină spre folosire, firear' şi cu multŭ mai mică ca grădina asta, şi cunósce măcarŭ încâtva firea albinelorŭ, póte fără pregetare sĕ încépă a fi stuparŭ. In patria nóstră fiă ce locŭ este potrivitŭ spre stupăritŭ."

„Dêr pe ce cale póte cineva sĕ aibă stupĭ?"

„Pe mai multe şi deosebite căĭ", rĕspunse vrednicului parochŭ.

„Câte unulŭ şĭ-a aflatŭ stupulŭ, ce-lŭ are, pe timpulŭ roitului acăţatŭ de vre-unŭ arbore seu de vre-o nuia de pe câmpŭ, unŭ altulŭ póte că l'a primitŭ dela cineva în cinste, unŭ alŭ treilea póte că'lŭ va fi moştenitŭ, şi căruia póte că nu i s'a putută nimeri astfeliu seu care nu a voitŭ sĕ aştepte tóte acestea, şĭ-a cumpăratŭ stupii cei dintâiu dela vre-unŭ stupariu harnicŭ. Pe aceste căi se póte face începutulŭ la stupăritŭ. Aceluia, care vre sĕ se îndeletnicéscă cu stupăritulŭ, 'i se sfătuesce ca sĕ încépă c'unŭ numĕrŭ micŭ de stupĭ şi sĕ'şĭ mărescă pe încetulŭ numĕrulŭ stupilorŭ; pentru-că la începutŭ stupariulŭ celŭ nou nicĭ nu ar sci ce sĕ încépă cu atâţia stupĭ. Decă are cineva vre-o câţiva stupĭ, atuncĭ nădăjduesce ca din aceştĭ stupĭ sĕ aibă şi mai mulţĭ. „Da, aşa este, cine a făcutŭ mai ântâiu unŭ începutŭ bunŭ, acela póte sci de bună sémă, că stupii lui 'i se vorŭ înmulţi. Unŭ începutŭ bunŭ póte face omulŭ, decă are celŭ puţinŭ doi stupĭ bunĭ. Dela aceştĭ stupĭ primesce în anulŭ dintâiu prin roitŭ, decumva timpulŭ a fostŭ priinciosŭ albinelorŭ, încă doi stupĭ, făcêndŭ la olaltă acum patru stupĭ. In primăvera următóre, decumva timpulŭ umblă bine, primescĭ dela fiăcare din aceştĭ patru stupĭ încă câte unŭ roiu şi acum numĕrulŭ stupilorŭ face optŭ. Dêr în anii cei priincioşĭ, când timpulŭ este frumosŭ şi albinele au o păşiune bună, poţĭ sĕ primescĭ dela fiăcare stupŭ câte doi seu mai mulţĭ roi. Firesce că înmulţirea acesta aşa de repede a albinelorŭ nu se întêmplă totdéuna, dêr pe lângă acésta trebue sĕ se scie şi aceea, că stuparulŭ celŭ bunŭ şi înţeleptŭ îşĭ înmulţesce numĕrulŭ stupilorŭ cu de două orĭ atâţa, câţĭ a avutŭ la începutulŭ primăverii." (Va urma.)

Din traista cu minciunile.

Ţiganulŭ la bătaia.

Unŭ Ţiganŭ a fostŭ luatŭ cătană ş'a fostŭ dusŭ şi elŭ la bătaiă. Cum s'o fi bătutŭ cioroiulŭ, cum nu s'o fi bătutŭ, nu sciu; dêr destulŭ, că după bătaiă ghinĕrarulŭ ălŭ mare îşĭ pune cătanele în glidă şi întrebă, care ce vitejiă a făcutŭ, că vrea sĕ rĕsplătéscă pe fiecare după vrednicia lui.

Cine gândiţĭ, c'a eşitŭ mai ântâiu şi mai ântâiu din glidă, ca sĕ'şĭ arĕte vitejiile şi sĕ capete rĕsplată pentru ele?.. Nimenea altulŭ, ca Ciurilă alŭ nostru,

Iute de picióre,
Vrednicŭ la mâncare.

„Ce vitejiă ai făcutŭ, Ţigane?" întrebă ghinĕrarulŭ, mirându-se, că Faraonulŭ se arată mai ântâiu şi mai ântâiu.

„Mare vitejiă, Măria Ta!... C'o singură lovitură am retezatŭ amêndouĕ piciórele unui ofiţirŭ dela duşmanĭ".

„Da de ce i-ai tăiatŭ tocmai piciórele? De ce nu i-ai tăiatŭ capulŭ, că era mai mare vitejiă?" întrebă ghinĕrarulŭ.

„D'apoi mĕ rogŭ de iertare, Măria Ta, ăla n'avea capŭ; că d'arŭ fi avutŭ capŭ, n'ar fi statŭ elŭ sĕ-i tariu amêndouĕ piciórele!"

Ţiganulŭ la visitaţiă.

Unŭ Ţiganŭ fu chematŭ la visitaţiă. Bietulŭ Danceu n'ar fi pre vrutŭ sĕ părăséscă foiĭ şi nicovalma, şi astfelŭ se gândia şi se socotea, ce sĕ facă şi ce sĕ diregă, ca sĕ scape de cătăniă. In urma urmelorŭ, ce-i trăsnesce prin minte hoţului de Ţiganŭ?... Işĭ întórce spre palmă degetulŭ celŭ mare dela mâna dréptă şi întrându în odaia de visitaţiă, îi spune doftorului, că degetulŭ îi e înţepenitŭ.

„Şi de multŭ ţi-e degetulŭ aşa înţepenitŭ?" întrebă doftorulŭ, care băgase de sémă şiretenia Ţiganului.

„De când eramŭ copilŭ mititelŭ, Măria Ta, sărutu'ţĭ tălpile. Mĕ damŭ d'a róta şi nu sciu, cum mi s'o fi sucitŭ degetulŭ, că d'atuncĭ nu potŭ sĕ'lŭ mai mişcŭ, Dómne ferésce!"

„Dêr înainte de acésta, cum ţi-era degetulŭ?" întrebă mai departe hoţulu de doftorŭ.

„Ecă aşa, Măria Ta, sărutu'ţĭ urmele hele blagoslovite!"... Şi dicêndu aceste vorbe, Ţiganulŭ îşĭ îndreptă degetulŭ.

D'o fi urmatŭ după asta ş'unŭ picŭ de păruélă, nu sciu.

De-i sfântă, sfântă sĕ fie!

Unŭ Ţiganŭ căpĕtă, nu sciu dela cine, unŭ fagurŭ de miere, şi cum ilŭ căpĕtă, începŭ sĕ sugă din elŭ cu lăcomiă. Din întêmplare în fagurŭ se rĕtăcise o albină, care ajungêndŭ în gura Ţiganului, ilŭ înţépă sdravĕnŭ în limbă. Ţiganulu de durere aruncă fagurulŭ câtŭ colo şi începŭ sĕ înjure albina, cum îi venia la gură.

„Nu înjura, mĕi cióră!" dise unŭ Romănŭ, ce trecea pe-acolo. „Nu scii tu, că albina-i sfântă?"

Da Ţiganulŭ:

„De-i sfântă, sfântă-sĕ fiă,
Da de limbă nu mĕ ţiă;
C'o strîngŭ cu dinţii,
D'o vede sfinţii!"

Norocululŭ şi mintea.

Ḑice, că odată norocululŭ şi mintea s'au prinsŭ tovărăşĭ şi au plecatŭ amêndoi în călĕtoriă. Ei merseră ḑiua întrégă pe unŭ drumŭ de ţéră înainte, şi mai cu vorbe, mai cu glume, étă că sórele se ascunde după unŭ délŭ şi noptea-i apucă pe cei doi călĕtorĭ în mijloculŭ drumului, departe de satulŭ, la care gândeau, că vorŭ pute sĕ ajungă în ḑiua aceea.

Ce era de făcutŭ?... Unde sĕ popoşéscă peste nópte călĕtorii noştri?

„Ce atâta bătaiă de capŭ!" ḑise în cele din urmă noroculŭ. „Hai sĕ ne trântimŭ aicea în mijloculŭ drumului, că nu e cine scie câtŭ până dimineţă, şi ostenitĭ, cum suntemŭ, ne vomŭ odihni totŭ aşa de bine, ca şi când amŭ durmi în perinile cele mai moi."

„Dêr decă va veni vre-unŭ carŭ peste nópte, dise mintea cu glasulŭ ei înţeleptŭ, şi decă va da peste noi, aşa e că nu ne va umbla tocmai bine?... Hai mai bine sĕ ne dămŭ la o parte din drumŭ şi sĕ ne odihnimŭ pe pajiştea cea de alăturea. Ş'apoi şi altfelŭ, nu e mai bine sĕ ne aşedămŭ pe érbă verde, decâtŭ aicĭ în pulbere?"

„Fă tu, cum scii", dise noroculŭ; „eu unulŭ mĕ culcŭ aicĭ în mijloculŭ drumului!"

Şi ḑicêndŭ aceste cuvinte, îşĭ şi trânti josŭ zăbunulŭ din spate, se aşedă pe elŭ, îşĭ puse palma căpĕtâiu şi câtŭ ai da din amnaru, adormi.

Mintea, mai cu grijă, eşi din drumŭ, îşĭ căută unŭ locşorŭ potrivitŭ pe pajiştea móle ca mĕtasea, îşĭ aşternu, cum sciu ea mai bine, dise „Tatălŭ nostru", îşĭ făcu cruce şi apoi ostenită cum era adormi şi ea în curêndŭ.

D'abia aţipiră drumeţii noştri şi étă în tăcerea nopţii se aude o duruitură, care se apropia din ce în ce totŭ mai multŭ. Era unŭ carŭ cu covĕltirŭ de rogojină, trasŭ de patru cai, ca patru smei. Rótele se învĕrtiau cu repeḑiciune şi acum acum carulŭ avea sĕ soséscă în loculŭ, unde durmiau drumeţii noştri. Incă două, trei clipite, şi noroculŭ ar fi fostŭ făcutŭ praŭ şi pulbere de copitele cailoru sirepĭ şi de rótele cele grele ale carului.

Dêr noroculŭ totŭ norocŭ!

Când mai erau numai ḑece, douĕḑecĭ de paşĭ între carŭ şi între elŭ, auḑindŭ sgomotulŭ, elŭ se deşteptă din somnŭ şi sări dreptŭ în picióre. Caii, spăriaţĭ la vederea lui, săriră la o parte, traseră carulŭ din drumŭ şi trecură tocmai peste piciórele minţii, care nu se putuse deştepta aşa de curêndŭ. Sĕrmana rĕmase multă vreme leşinată.

Nu-i vorbă, după-ce se desmeteci, ea cu înţelepciunea ei îi spuse tovaroşului sĕu de drumŭ sĕ-i caute nisce ierburĭ, cu care nu peste multŭ îşĭ vindecă ranele dela picióre; dêr mai la urma urmelorŭ totŭ n'avŭ încătrău, ci trebui sĕ'lŭ cunóscă pe noroculŭ de stăpânŭ.

Aşa s'a întêmplatŭ, când a călĕtoritŭ noroculŭ cu mintea. Sandu.

MULTE ŞI DE TOATE.

Doi copii africani din Congo

au fostŭ aduşĭ în Europa de cătră unŭ exploratorŭ întorsŭ în Belgia. Elŭ are intenţiunea sĕ cultiveze aceştĭ copii şi ajunsŭ în oraşulŭ sĕu natalŭ Liège, i-a şi trimisŭ în şcóla publică. Ambii copii suntŭ deşteptĭ şi se arată apţĭ de a primi instrucţiune. Mai întâiu erau fórte multŭ şicanaţĭ de conşcolarii lorŭ, însĕ ei şi-au câştigatŭ respectulŭ, căcĭ se apĕrau cu dibăciă mare cu pumnii în drépta şi în stânga. Celŭ mai mare din ei a fostŭ botezatŭ într'o biserică din Liège cu mare pompă. Părechea regală belgiană a primitŭ sĕ ţie loculŭ de naşĭ. Biserica era îndesuită de lume, care era curiósă sĕ vedă ceremonia. Băiatulŭ fu îmbrăcatŭ în haine negre cu vestă şi cravată albă, ceea ce bătea tare la ochĭ pe lângă peliţa obrazului şi gâtului, care este négră de totŭ.

Feriţi-vĕ de pungaşĭ.

Se scrie din Parisŭ: Mare sgomotŭ a făcutŭ aicĭ o pungăşiă isteţă sĕvĕrşită înainte de deschiderea esposiţiei. Cu câteva dile înainte de deschidere adecă unŭ Englesu cumpără pe Avenue Villiers o casă nu pré mare şi, dându arvună 2000 francĭ, promise a plăti restulŭ în rate. După aceea o întocmi elegantŭ cu tóte cele necesare, plătindŭ tóte obiectele cumpărate, după moda parisiană, cu poliţe de trei lunĭ, pe urmă anunţă în tóte diarele francese şi englese, că pe Avenue Villiers, în totŭ timpulŭ esposiţiei, se vorŭ găsi pentru Englesĭ odăi de închiriatŭ cu preţurĭ fórte reduse.

In câteva ḑile tóte odăile erau închiriate. Mare fu mirarea chiriaşilorŭ vĕḑêndŭ pe toţĭ păreţii placate marĭ cu inscripţia: „Feriţi-vĕ de pungaşĭ." Intrebatŭ fiindŭ stăpânulŭ casei, că ce însémnă asta, rĕspunse: Mĭ-am ţinutŭ de datoriă a anunţa pe chiriaşii mei sĕ se păzéscă de pungaşĭ, carĭ cu deosebire la deschidere vorŭ năvăli aicĭ din tóte părţile. Dênsulŭ a aşedatŭ în odaia sa o mare cassă de fierŭ, în care chiriaşii sĕi pentru siguranţă îşĭ potŭ depune tóte obiectele de preţŭ. Străinii primiră cu mulţămire oferta acésta şi au depusŭ îndată în cassa lui banĭ gata şi preţióse în valóre de 50.000 francĭ. Ce sĕ vedĭ însĕ? A doua ḑi prevenitorulŭ stăpânŭ dispăruse fără urmă ducêndŭ „póte din nebăgare de sémă," şi cassa de fierŭ cu sine. S'a descoperitŭ după acesta, că proprietarulŭ casei nu fusese altulŭ decâtŭ unŭ pungaşŭ englesŭ renumitŭ. Dêr nu s'a putută bucura multŭ de pungăşia sa. In ḑiua deschiderii poliţia puse mâna pe unŭ pungaşŭ tocmai când îşĭ scosese mâna din buzunarulŭ altuia. La cercetare se descoperi, că pungaşulŭ este „pré cinstitulŭ" din Avenue Villiers.

Astronomiă.

Doi proştĭ vorbescŭ despre regina nopţilorŭ:

— Dêr îţĭ spunŭ că luna e locuită.

— Dobitocule! Apoi decă ar fi aşa, ce se facŭ locuitorii ei când se pişcă luna şi scade de rĕmâne numai unŭ pătrarŭ?

Naivitate.

— Iartă-mĕ, dragă prietine, că nu sciamŭ nimica. Dêr de când ai rĕmasŭ vĕduvŭ?

Intrebatulŭ, cu unŭ tonŭ măhnitŭ, rĕspunde:

— Apoi, de când mi-a muritŭ nevasta.

Reprimarea beţiei.

Poliţia daneză a găsitŭ unŭ remediu originalŭ pentru stîrpirea viţiului beţiei. Individulŭ bĕtŭ e consideratŭ ca *victimă* a debitantului de bĕuturĭ, (cârciumarului) care i-a servitŭ celŭ din urmă paharŭ.

Unŭ regulamentŭ specialŭ ordonă agenţilorŭ, carĭ găsescŭ pe stradă pe vr'unŭ individŭ în stare de beţia, sĕ'lŭ urce într'o trăsură şi sĕ'lŭ ducă acasă la elŭ cu cea mai mare îngrijire. Decă nu e în stare sĕ spue unde şede, ilŭ vorŭ transporta, totŭ în trăsură, la domiciliul sĕu îndată ce va putea sĕ'şĭ dea adresa.

Dup'aceea, debitantulŭ care a servitŭ celŭ din urmă paharŭ beţivului, este învitatŭ, sub pedépsă de contravenţiune, sĕ plătéscă contulŭ, une-orĭ fórte ridicatŭ alŭ cheltuelilorŭ de transportŭ ale clientului sĕu.

Tĕrgurile din Ardealŭ şi Ungaria propria.

Dela 17—31 Maiu inclusivŭ. 17. (Vinga). 18. Ibaşfalĕu, Nocrichiu, Aita mare, Orlatŭ, Huniedóra. (Făgetŭ). 19. Vinerea, Cik-Sereda, Satulungŭ. 20. Căpâlnaşŭ-Monoşturŭ. Lechinţa, Lăpuşulŭ rom. 21 Boşiodŭ, Zam, Zernesci, Blaşŭ, Şeica mare. (Lipova, Cefa.) 22. Papolta. Cetate de baltă, Retişdorf. (Ghiula, Canija). 23. Sân-Benedicŭ. 27. Vinţulŭ de susŭ, Roşnyóbanya. (Budapest). 28 Gârbeulŭ ung. (Carăi, Zarandŭ, Muncaci.) 29. Budiu. Dobra. 31. Ghialacuta, Ighiu Bachnea, Budiulŭ de Câmpie, Şulelmedŭ, Şomcuta mare. (Comloşu).

In România şi Bucovina: 18. Pitesci. Neamţŭ. Iaşĭ, Caracalŭ. 21. Galaţĭ, Ocna, Luciu, Sălciile. 28. Jilava.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

MAIU are 31 dile. Florarŭ.

1889 Dilele sĕptĕm.	Călendarul Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	7 S. Muc. Acachie	19 Celestin	4. 25	7. 35
Lunĭ	8 † S. Apost. şi Ev. Ióna	20 Francisca	4. 24	7. 36
Marţĭ	9 Prof. Isaia	21 Prudens	4. 23	7. 37
Mercurĭ	10 Sf. Ap. Simonŭ Zil.	22 Elena	4. 22	7. 38
Joi	11 Sf. Muc. Mochie	23 Desideriu	4. 21	7. 39
Vinerĭ	12 S. P. Epifanie şi Germ.	24 Ioana	4. 20	7. 40
Sâmb.	13 St. Mţa Glicheria	25 Urban	4. 19	7. 41

Têrgulu de rimători din Steinbruch. La 15 Maiu n. starea rîmătoriloru a fostŭ de —.— capete, la Maiu au intratu —— capete şi au eşitŭ —.— rĕmânendŭ la Maiu unu numĕrŭ de — — capete. — Se noteză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 50 pănă la 51 cr.— marfă *ungurescă* tineră grea dela 51 cr. pănă la 52 cr., *de mijlocŭ* dela 51 cr. pănă la 52 cr, —*uşoră* dela $50\frac{1}{2}$ cr. pănă la $51\frac{1}{2}$ cr. —*marfă ţĕrănescă* grea dela— —pănă la —— cr. — *de mijlocŭ* dela 51 pănă la $51\frac{1}{2}$ cr. —*uşoră* dela 50 cr. pănă la 51 cr. — *Marfă de România*, de *Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr. înse transito uşoră dela — cr pănă la — cr. transio dto ţeposă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă serbéscă* grea dela 50—$50\frac{1}{2}$ cr. transito mijlociă grea dela 49 — 50 cr. transito uşoră dela 48—49 cr.— Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţi cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântăriţĭ la gară cu $4\frac{1}{2}$.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 18 Maiu st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.34	Vênd.	9.36
Argintŭ românescu -	„	9.28	„	9.35
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.37	„	9.39
Lire turcescĭ - - -	„	10.60	„	10.65
Imperialĭ - - - -	„	9.60	„	9.65

Galbinĭ .	„	5.55	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	126.—	„	127.
Discontulŭ - - - -	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Borsa de mărfurĭ din Budapesta dela 8 Maiu 1889

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. pănă
Grâu Bănăţenescŭ	—	—.—	—.—
Grâu dela Tisa	79	7.25	7 30
Grâu de Pesta	79	7 20	7 25
Grâu de Alba-regală	79	7 25	7.30
Grâu de Bácska	79	7.25	7.30
Grâu ung. de nordŭ	79	7.10	7.25

Seminţe vechĭ ori noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. pănă
Secară	——	70—72	5 90	6 10
Orzŭ	Nutreţŭ	60.62	5.90	6 30
„	de vinars	62.64	6 50	7 10
„	de bere	64.66	7.35	7 80
Ovesŭ	—	39.41	5.35	5.80
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	4.60	4.65
„	alt soiu	73	4.40	4.55
„	„	—	—.—	—.—
Hirişcă	„	—	5.30	5.65

Preţulŭ pe 100 chilograme	Producte div.	Soiulŭ	Cursulu dela	Cursulu pănă
	Sem. de trif.	Luţerna ungur.	—.—	—.—
	—	francesă	—.—	—.—
	—			
	„	roşiă	42.—	46.—
	Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	37.—	37 25
	Oleu de in		6.50	6.60
	Uns. de porc	dela Pesta	60.50	61.—
	„	dela ţeră	—.—	—.—
	Slănină	svêntată	52.50	53.—
	„	afumată	58 —	39.—
	Sêu		29 —	30.
	Prune	din Bosnia în buţĭ	7.50	8 —
	„	din Serbia în sacĭ	7·25	7.75
	Lictarŭ	slavonŭ nou		
	„	bănăţenescŭ		
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	unguresci		
	„	serbescĭ		
	Miere	brută		
	„	galbină strecurata	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	118.	120
	Spirtŭ	brutŭ	14.25	14.50
	„	Drojdiuţe spirtde	18 —	18.50

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Maiu st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.85
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	97.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	117.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.75
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.10
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	143.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	129.25
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.90
Renta de argintŭ austriacă - - - -	86.20
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.—
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	144.25
Acţiunile băncei austro-ungare - -	903.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	315.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	305.75
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.60
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.39
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	57.75
Londra 10 Livressterlinge - - - -	118.15

Bursa din Bucurescĭ din 15 Maiu

Valorĭ	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	$98\frac{1}{2}$
Renta română amortisabilă .	5%	$96\frac{1}{2}$
dtto	4%	$84\frac{1}{2}$
Renta rom. (rurale convertite)	6%	99.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem . .	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş Bucurescĭ	5%	$88\frac{1}{2}$
idem idem din 1884	5%	—.—
Impr. or B cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralu	7%	$104\frac{3}{4}$
idem idem . . .	5%	97.—
Credit Fonc Urb. din Bucurescĭ	7%	$104\frac{1}{2}$
idem idem	6%	102.—
idem idem	5%	$94\frac{3}{4}$
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5%	$82\frac{1}{4}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	245.—
	V. N	
Banca Naţion. ult. div. 78.15	500	947.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	—.—
Naţionala de asig. ult div. 18 lei	200	—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10 . .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr ult. div.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	—.—
Naţion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	-	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
Agio în Bursă	—	0.20
Rubla de hârtie	—	2.70
Banca Naţion. a României		
Scompt.	6%	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	—.—

Cursulŭ losurilorŭ private din 15 Maiu

	cump.	vinde
Basilica . . .	9 30	9.50
Creditŭ	187.75	188.25
Clary 40 fl. m. c. . .	62.75	63.75
Navig. pe Dunăre . .	—.—	—.—
Insbruck	26.50	27.50
Keglevich	—.—	—.—
Krakau	26.50	27.—
Laibach	26.—	26.50
Buda	63.75	64.75
Pallffy	61.75	62.25
Crucea roşie austr. . .	20.25	20.75
dto ung. . .	12.90	13.30
dto ital. . .	17.75	18.25
Rudolf	21.—	21.50
Salm	64.25	65.25
Salzburg	29.50	30.—
St. Genois . . .	64.50	66.—
Stanislau	—.—	38.—
Trieitine $4\frac{1}{2}$% 100 m. c.	—.—	158.—
dto 4% 50 .	—.—	76 —
Waldstein . . .	42.50	43 —
Windischgrätz . . .	—.—	58.75
Serbescĭ 3% . . .	40.—	41.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4% . .	114.50	114.50

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Maiu 1889 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ **3 fl.** pe şese lunĭ **6 fl.**, pe unŭ anŭ **12 fl.**

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ **10 francĭ**, pe şese lunĭ **20 francĭ**, pe unŭ anŭ **40 francĭ.**

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şese lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Sz. 185—1889. bvgr.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az Abrudbányai kir. járásbiróság 1923—1889 számu végzése által Abrudbányai Tomus Vilma javára Abrudbányai Vásárhelyi Lajos ellen 93 frt. 50 kr. tőke és eddig összesen 16 frt. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag 1888 13/3 foglalt és 416 frt. becsült a foglalási jegyzőkönyv, 1, 2, 3, 4 és 5 tételei alatt, 100 veder bor, 5 darab vasabrontsos hordo, 3 vasalt szekér, és 20 darab, uj, szekér kerék nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek Abrudbányai kir. járásbirósági 1923 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis esetleg a város házánál leendő eszközlésére 1889-ik évi *Május hó 25-ik* napjának délelőtt 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Abrudbányán 1889-ik évi Május hó 13 napján.

Szabo Lajos,
kir. birósági végrehajtó.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.